БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 236 (16.319) ● 9 октябрь 1975 йил, пайшанба ● Баҳоси 2 тийин

НАВБАТ—МАЖБУРИЯТГА!

ИЗБОСКАН

Андижон область Избоскан районининг меҳнаткашлари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съездини муносиб кутиб олиш учун тайёрлана бориб, социалистик мусобақани кенг авж олдириб, пахта тайёрлаш халқ хўжалиги планини муддатидан илгари 8 октябрда бажардилар.

Тайёрлов пунктларига 48.800 тонна юқори сифатли пахта топширилди. Йиллик план 100,02 процент, беш йиллик план 119 процент бажарилди. «Партия XX съезди» Карл Маркс номли, «Победа», «Комсомол» колхозлари районда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планларини бажариб, социалистик мажбуриятлар ҳисобига пахта топширишни юксак суръатлар билан давом эттирмоқдалар.

Механизаторлар социалистик мажбуриятларни бажариш учун мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар. Пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари «Октябрь 50 йиллиги» совхозидан В. Қорабоев, Охунбобоев номли колхоздан К. Йўлдошева, «Комсомол» колхозидан З. Қўшоқова машиналарда 300 тоннадан ва ундан кўпроқ пахта териб бердилар.

Пахта йиғим-терими қизғин давом этмоқда. Район меҳнаткашлари гектаридан камида 40 центнердан ҳосил кўтариб, ялпи пахта етиштиришни 64 минг тоннага етказишни, давлатга планга қўшимча равишда 15.2 минг тонна пахта сотишни мўлжаллаб турибдилар.

Район хўжаликлари шунингдек, сабзавот тайёрлаш планини 151.3 процент, дон тайёрлаш планини 200 процент, мева тайёрлаш планини 134 процент, гўшт тайёрлаш планини 104 процент, тухум тайёрлаш планини 114 процент, жун тайёрлаш планини 123 процент, пилла тайёрлаш планини 105.6 процент бажардилар. Қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотларини тайёрлаш ҳам муваффақиятли бормоқда.

Избоскан районининг меҳнаткашлари барча қишлоқ хўжалик экинларини қисқа муддат ичида йиғиштириб олишга, келгуси йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўз вақтида бажариб қўйишга интилмоқдалар.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ

Юқори Чирчиқ районининг меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, партия XXV съезди шарафига бошланган социалистик мусобақани кучайтириб, катта зафар қучдилар, пахта тайёрлаш йиллик халқ хўжалик планини муддатидан илгари — 8 октябрда бажардилар. Беш йиллик планни 113,7 процент қилиб бажардилар. Давлатга планда кўзда тутилган 24.500 тонна ўрнига 24.600 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Ҳар гектар ердан шу кунгача 30 центнердан хирмон кўтарилди. План машиналар шарофати билан 16 иш кунида адо этилди.

Районнинг улкан хирмонига пахта тайёрлаш халқ хўжалик планларини муддатидан илгари бажарган «Политотдел», «Ленин йўли», «Правда» колхозлари катта ҳисса қўшди. К. Маркс номли, Свердлов номли, «Ўзбекистон» колхозлари ғалаба рапортига имзо чекиш арафасида турибди.

Механизаторлар теримда жасорат кўрсатдилар. Улар машиналарда 23 минг тонна пахта териб бердилар, бу ялпи ҳосилнинг 93 процентини ташкил этади.

Район далаларида ишлатилган 209 терим машинасининг мавсум бошидан буён терган пахтаси 100 тоннаданни ташкил этди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати С. Қодиров, А. Ражабов, А. Цой, Л. Кураедова, Ш. Кичикбоева, В. Тайшин, В. Ким, Л. Ким, П. Сон, Б. Мусурмонқулов, А. Турғунбоев, П. Пяк, Т. Холматов, В. Шин каби механик-ҳайдовчилар 150 тонна ва ундан ошириб пахта бердилар.

Район хўжаликларида пахта терими тезкорлик билан давом эттирилмоқда. Пахтакорлар ички имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга яна камида 9.400 тонна «оқ олтин» етказиб бериш, шундай қилиб, ялпи ҳосилни 34 минг тоннага етказиш ҳақида оширилган мажбурият қабул қилдилар.

Район колхоз ва совхозлари давлатга каноп сотиш беш йиллик халқ хўжалик планини 112 процент, донни 138 процент, сабзавотни 284 процент, картошкани 223 процент, мевани 111 процент, сутни 133 процент, гўштни 119 процент, тухум сотиш планини 171 процент бажардилар.

Район хўжаликларида пахта йиғим-терими қизитиляпти, айни кезда келгуси йил мўл ҳосилига тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

СССР Фанлар академиясига асос солинганлигининг 250 йиллиги шонли санасига бағишланган тантанали мажлис қатнашчилари Фанлар академиясининг, бутун совет фанининг коммунистик қурилишдаги ролига юқори баҳо берилганлиги учун барча совет олимлари номидан КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига чуқур миннатдорчилик изҳор этадилар.

Фанлар академиясининг барпо этилиши Ватанимиз тарихида катта воқеа бўлди. Революциядан олдинги даврнинг ўзидаёқ академия илмий кучларни бирлаштирди ва тадқиқотчилик ишини ривожлантиришга, маърифат ёйишга, чет эл олимлари билан илмий алоқалар ўрнатишга ёрдам берди. Бироқ, чор самодержавиеси шароитида академиянинг фаолияти кенг ривож топа олмади.

Мамлакатимизда Улуғ Октябрнинг ғалабасидан кейин илм-фанни чинакам равнақ топтириш учун ҳақиқатан ҳам мислсиз имкониятлар яратилди. Илмий тафаккур ютуқлари меҳнаткашлар оммасининг мулки бўлиб қолди, совет олимлари янги, социалистик жамият қурилишида актив қатнашиш йўлига кирдилар. Фан, техника ва пролетариатнинг Улуғ Ленин орзу қилган қудратли иттифоқи, меҳнат билан билим иттифоқи вужудга келди.

Совет давлати тузилган дастлабки кунлардан бошлаб В. И. Ленин Фанлар академиясига доимий эътибор бериб турди, академиянинг куч-ғайратини мамлакат экономикаси, маорифи ва маданиятини ривожлантириш билан боғлиқ бўлган энг актуал илмий проблемаларни ҳал этишга қаратди, олимларга зўр меҳрибонлик билан ғамхўрлик қилди.

Бугун, 250 йиллик юбилей куни СССР Фанлар академиясининг олий мукофот — Ленин ордени билан мукофотланганлиги барча фан ходимларига айниқса қимматлидир. Академиянинг хизматлари бутун халқ томонидан тақдирланганлиги, Коммунистик партия билан Совет ҳукумати, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев эътибор бериб, ғамхўрлик қилаётганлиги олимларни, илмий-тадқиқот муассасаларининг ҳамма ходимларини зўр ғайрат билан ижодий меҳнат қилишга, фан тараққиёти йўлида, Советлар мамлакатининг шон-шуҳрати йўлида янги шижоатлар кўрсатишга руҳлантиради.

Совет фани Ватанимизнинг жўшқин тараққиёти билан бирга ривожланаверади. Бир вақтлар нисбатан оз сонли лабораториялар группасини бирлаштирган Фанлар академияси эндиликда замонавий илмий муассасаларнинг жуда катта комплексига айланди, халқаро кўламда кенг эътироф этилди.

Совет Иттифоқида академиянинг юбилейи фан ютуқларининг кўриги сифатида, бутун мамлакатимизнинг байрами сифатида нишонланмоқда. Совет олимлари совет Ватани иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга, маданият, маориф ва соғлиқни сақлашни ривожлантиришга ўзлари қўшган ҳисса бутун халқ томонидан тақдирланаётганлиги билан фахрланадилар.

Совет олимлари партия режаларини, КПСС XXIV съезди Директиваларини амалга ошира бориб, бутун халқ билан биргаликда ўз кучларини коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал этишга сарфламоқдалар. СССР Фанлар академиясининг олимлари илмий кучларни ва моддий ресурсларни фан ва техниканинг энг муҳим истиқболли соҳаларга жамлашни, илмий-тадқиқотларнинг самарадорлигини оширишни, фаннинг ишлаб чиқариш билан, практика билан боғланишини кучайтиришни ўз бурчлари деб биладилар.

Фундаментал илмий тадқиқотлар муваффақиятли ривожланаётганлиги космик фазони, жаҳон океанини, ер остини, беҳисоб энергетика ресурсларини ўзлаштириш, табиий бойликларни сақлаб қолиш ва кўпайтириш, янги техника ва технологияни, янги моддалар, материаллар ва конструкцияларни, транспорт ва алоқанинг янги воситаларини вужудга келтириш, қишлоқ хўжалигининг маҳсулдорлигини янада ошириш, медицина ва соғлиқни сақлашни ривожлантириш сингари энг муҳим проблемаларни ҳал этиш учун принципиал жиҳатдан янги имкониятлар очмоқда. Ижтимоий ривожланиш жараёнларини билиш туфайли ишлаб чиқариш муносабатларини, халқ хўжалигини ва маданий қурилишни бошқаришни такомиллаштириш мумкин бўлди.

Илмий тадқиқотларнинг натижаларидан социализм шароитида меҳнаткашларнинг фаровонлиги йўлида, бутун жамиятнинг, ҳар бир кишининг манфаатлари йўлида фойдаланилмоқда. Совет фани жаҳон илм-фан хазинасига салмоқли ҳисса қўшмоқда, инсонпарварлик ва социал тараққиёт идеалларига хизмат қилмоқда.

Совет олимлари партия XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программасини изчиллик билан амалга оширишга жуда катта аҳамият бермоқдалар. СССР олимлари бундан буён ҳам қардош социалистик мамлакатларнинг мустаҳкам ҳамкорлигига, халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга, турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшашидан иборат ленинча принципларни қарор топтиришга актив кўмаклашаверадилар.

Тинчликсевар совет ташқи сиёсатининг илҳомбахш муваффақиятлари, мамлакатимизнинг халқ хўжалиги дадил ва планли ривожланиб бораётганлиги, совет халқининг фаровонлиги ва маданияти ўсаётганлиги, Ленин партиясининг доно сиёсати Совет Иттифоқида ижодий бунёдкорлик меҳнати учун ажойиб шароитлар яратиб бермоқда. Ҳамма илмий муассасаларнинг коллективлари партия билан ҳукуматнинг ғамхўрлиги ва эътиборига тадқиқот ишида, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришда, КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақада янги муваффақиятларга эришиш билан жавоб беришга қаттиқ бел боғлаганлар.

Партия билан халқ шунга амин бўлишлари мумкинки, СССР Фанлар академиясининг олимлари, совет фанининг ҳамма ходимлари ўзларининг бутун куч ва билимларини, ижодий ғайратларини социалистик Ватанга, коммунизм ишига хизмат қилишга бундан буён ҳам сарф қила берадилар.

СССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ ТАНТАНАЛИ ЮБИЛЕЙ МАЖЛИСИ ҚАТНАШЧИЛАРИ ТОМОНИДАН 7 ОКТЯБРДА ҚАБУЛ ЭТИЛГАН.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

ТЕРИМДА ЮКСАК СУРЪАТ БЎЛСИН!

ЗАФАР САТРЛАРИ

БУХОРО, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Область соҳибкорлари полиз маҳсулотлари тайёрлаш йиллик планини бажардилар. Давлатга 20 минг тоннадан зиёд полиз маҳсулотлари сотилди. Бу ғалабага Олот, Қоракўл, Қизилтепа районлари полизкорлари муносиб ҳисса қўшдилар.

Область полизкорлари давлатга яна 2000 тонна маҳсулот етказиб беришга қарор қилишди.

ВОРОШИЛОВ, (Жамоатчи мухбиримиздан). Район полизкорлари зафар қучдилар. Эл дастурхонига пландаги 8590 тонна ўрнига 8804 тонна қовун-тарвуз етказиб берилди.

ЯНГИЙЎЛ. Свердлов номли совхознинг мўл-кўлчилик бунёдкорлари давлатга сабзавот ва мева топшириш мажбуриятини шараф билан адо этдилар. Қабул пунктларига 7,5 минг тонна сабзавот ва 420 тонна мева етказиб берилди. Бу ғалабага О. Раҳматов, Ҳ. Азаматов, Қ. Ҳамроев бошлиқ бригадалар икки план миқдорида маҳсулот топшириб, муносиб ҳисса қўшдилар.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ. Бўз райони пахта йиғим-теримида пешқадамлар сафида дадил бормоқда. Машина теримига зўр берилгани учун суръат кун сайин ортиб, улкан хирмонларга қут-барака киряпти. Бунга «Ленин йўли» колхозининг пешқадам механизатори Йўлдошали Хўжаев ўз агрегати бункеридан кунига 7-8 тоннадан дурдона тўкиб катта ҳисса қўшяпти. У бу йилги мавсумда 300 тонна «оқ олтин» теришга аҳд қилган. Суратда: Йўлдошали Хўжаев пахтазорда.

Р. Ашуров фотоси. (ЎзТАГ).

1975 5.200.000 ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 8 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Областлар	Бир кунда	мавсум бошидан	шу жумладан машинада: бир кунда	шу жумладан машинада: мавсум бошидан
Андижон	1,86	84,35	2,52	57,48
Тошкент	3,47	74,74	3,92	74,25
Фарғона	1,85	72,45	3,04	38,07
ҚҚ АССР	2,58	71,45	2,67	49,95
Сурхондарё	2,32	70,84	2,91	65,26
Қашқадарё	1,73	70,76	1,62	41,77
Наманган	2,66	67,66	3,09	52,74
Хоразм	1,92	65,61	1,42	32,19
Сирдарё	5,00	58,18	5,75	61,63
Жиззах	3,03	57,78	2,47	57,11
Самарқанд	2,21	57,41	2,02	30,33
Бухоро	1,00	54,86	0,30	10,12
Республика бўйича:	2,32	67,90	2,62	47,69
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Наманган	2,53	103,18		
Бухоро	1,45	68,04		
Сурхондарё	2,31	57,65		
Қашқадарё	1,45	52,15		
Республика бўйича:	2,07	58,20		

ДОН—ДАВЛАТГА!

Республикамиз областларида дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 8 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — мавсум бошидан буён топширилган дон; учинчи стун — бир кунда (топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

Андижон	104,7	—
Фарғона	92,9	—
Самарқанд	91,3	0,7
Тошкент	87,1	3,2
Сурхондарё	75,6	1,2
Қашқадарё	71,9	0,5
Наманган	65,3	0,2
Сирдарё	59,8	0,1
ҚҚ АССР	50,6	2,1
Хоразм	45,3	2,6
Жиззах	35,3	—
Бухоро	32,8	—
Республика бўйича:	64,4	1,2

ТЕЗ ВА СОЗ ҚУРАЙЛИК!

Республикадаги қурилиш ва монтаж ташкилотларининг коллективлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, катта муваффақиятларга эришдилар.

Моддий-техника ресурслари ва одам ресурслари энг муҳим ва ишга тушириладиган қурилишларга тўплланганлиги туфайли қурилиш суръати ва сифати анча ошди. Бир қанча йирик корхона ва цехлар ишга туширилди. Булар орасида «Ташсельмаш» заводининг 8—8а корпуси, Сергели посёлкасидаги ғўзапоядан қурилиш плиталари ишлаб чиқарувчи завод, Жомбойдаги енгиллаштирилган конструкциялар цехи, Жиззахдаги керамзит заводи, Жарқўрғондаги ёғочсозлик заводи, Андижон шаҳридаги бадиий буюмлар фабрикаси, Олмалиқдаги нон заводи ва бошқа корхоналар бор, шунингдек Тошкентдаги бинокорлик материаллари комбинатининг, Қўқондаги данакли уруғларни қайта ишлайдиган заводнинг қувватлари оширилди.

Республика қурувчилари ва монтажчилари тўққиз ой мобайнида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 8 процент кўп капитал маблағ ўзлаштирдилар ва қурилиш-монтаж ишларини 8 процент кўп бажардилар. Министрликлар ва идоралар пудрат қурилиш-монтаж ишларининг тўққиз ойлик планини қуйидагича бажардилар:

(Биринчи устун — январь-сентябрь ойларида планнинг бажарилиши процент ҳисобида, иккинчи устун — сентябрь ойида планнинг бажарилиши, процент ҳисобида, учинчи устун — шу йилнинг январь-сентябрь ойларида планнинг бажарилиши ўтган йил шу давридагига нисбатан, процент ҳисобида).

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги	100,7	102,0	103,0
Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиш министрлиги	100,0	100,0	106,0
Ўзбекистон ССР Махсус қурилиш ва монтаж ишлари министрлиги	104,0	104,0	103,0
«Главташкентстрой»	102,0	102,0	100,2
«Узколхозстрой»	102,0	102,0	112,0
Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	102,0	104,0	121,0
«Узглавводстрой»	103,0	101,0	113,0
Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қурилиши ва фойдаланиш министрлиги	104,0	100,4	104,0
«Главсредазирсовхозстрой» (Ўзбекистон ССР территориясида)	101,0	107,0	113,0

Шу билан бирга айрим қурилиш коллективлари ўз социалистик мажбуриятларини бажариш учун ҳали ҳам қунт билан кураш олиб бормаётирлар, бу мажбуриятларни тўлиқ бажармаяптилар, баъзи коллективлар эса давлат планларини бажармаяптилар.

Қурилиш ва монтаж ташкилотлари коллективларининг вазифаси учинчи кварталда ишга туширилмаган объектларнинг октябрь ойида сўзсиз ишга туширилишини таъминлашдан, қурилишни муваффақиятли тугаллаш ва тўртинчи кварталда объектларни фойдаланишга топшириш учун барча шарт-шароитларни яратишдан, капитал қурилиш учун ажратилган маблағларни тўла-тўкис ўзлаштиришдан иборат.

Тўртинчи кварталдаги тиғиз план топшириқларини бажариш — ғоят муҳим вазифадир. Бу вазифани фидокорона, зарбдор меҳнат билан, дадил новаторлик изланиши, иқтисод қилиш ва тежамкорлик, доимо илғорлар ва новаторларга тенглашиш йўли билан ҳал қилиш мумкин.

Хўжалик раҳбарлари қурилиш, монтаж ташкилотларини ва корхоналарни қиш мавсумида ишлашга тайёрлаш қандай бораётганлигини алоҳида назорат остига олишлари, белгиланган ҳамма тадбирларнинг кўрсатилган муддатларда бажарилиши юзасидан барча чораларни кўришлари лозим.

Буюртмачи министрлик ва идоралар ишга тушириладиган қурилишларни ходимлар, машина-ускуналар, махсус материаллар билан таъминлашни жадаллаштириш юзасидан барча чораларни кўришлари керак.

Партия, совет ва касаба союз ташкилотларининг вазифаси шундан иборатки, улар йилнинг якунловчи босқичида 1975 йилги планда кўзда тутилган барча объектларни ўз вақтида фойдаланишга топшириш учун съездолди социалистик мусобақасининг сафарбар этувчилик ролини бутун чоралар билан оширишлари лозим.

Қурувчилар тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида зарбдор меҳнат қилсинлар!

В. П. ЧКАЛОВ ҲАЙКАЛИ ОЧИЛДИ

Атоқли совет учувчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, заводнинг собиқ катта учувчиси Валерий Павлович Чкаловга ўрнатилган ҳайкални очишга бағишлаб 8 октябрда бу ерда бўлиб ўтган митингда Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг минглаб ишчи ва хизматчилари иштирок этдилар.

Митингда сўзга чиққан нотиқлар корхона коллективи донг чиқарган совет авиаторининг хотирасини ҳурмат билан эслаётганлиги, ҳамиша олдинда боришдек чкаловчиларнинг ажойиб анъаналарини авайлаб сақлаётганликлари ҳақида гапирдилар.

Меҳнат коллективининг вакиллари ана шу анъаналарни кун сайин кўпайтиришга, КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада янгидан-янги муваффақиятларга эришишга аҳд қилганликларини айтдилар.

Мажлис аҳли самимий кутиб олган В. П. Чкаловнинг ўғли Игорь Валерьевич Чкалов митингда сўзга чиқди.

Корхона ветеранларига, Валерий Павлович билан бирга меҳнат қилган кишиларга ҳайкални очиш фахрий ҳуқуқи берилди. Лента қирқилади ва митинг қатнашчиларининг кўз олдида атоқли учувчининг бронза фигураси намоён бўлади.

Митинг тугади. Бирлашманинг қўли гул усталари яратган ҳайкал супасига гуллар қўйилади.

Монументни очиш маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

Расмий ахборот

ГДР ПАРТИЯ-ДАВЛАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ НОМИДАН ҚАБУЛ МАРОСИМИ

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Хонеккер бошчилигидаги ГДР партия—давлат делегацияси 7 октябрда КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати шарафига қабул маросими ўтказди.

Совет томонидан қабул маросимида Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, В. А. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР министрлари, КПСС Марказий Комитетининг, СССР Олий Совети Президиумининг, СССР Министрлар Советининг масъул ходимлари, ГДР билан дўстлик совет жамиятининг активлари, ҳарбий бошлиқлар ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида СССРдаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари ҳам қатнашдилар.

ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, ГДР Министрлар Кенгашининг Раиси Х. Зиндерман ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин қабул маросими чоғида нутқ сўзлаб, дўстона қадаҳ кўтардилар.

ГДР ПАРТИЯ-ДАВЛАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Эрих Хонеккер бошчилигидаги Германия Демократик Республикаси партия-давлат делегацияси 8 октябрь куни Москвадан Совет Иттифоқи бўйлаб сафарга жўнаб кетди. Делегация Ульяновск, Свердловск, Қозон, Набережние Челни ва Волгоградга боради.

Қардош социалистик мамлакат делегациясини кузатиб қолиш учун минглаб москваликлар пойтахт кўчалари ва майдонларига чиқдилар. Автомашиналарнинг Кремлдаги қароргоҳдан аэродромга бориш йўлида москваликлар Л. И. Брежнев ва Э. Хонеккер, Н. В. Подгорний ва В. Штоф, А. Н. Косигин ва Х. Зиндерман ўртоқларни, Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикасининг бошқа партия ва давлат арбобларини самимий табриклаб турдилар.

ГДР ва СССР давлат байроқлари билан безатилган аэродромда қуролли кучлар уч турининг — пиёдалар, учувчилар, денгизчиларнинг фахрий қоровули саф тортди. Иккала мамлакатнинг давлат гимнлари ижро этилди.

Л. И. Брежнев ва Э. Хонеккер ўртоқлар фахрий қоровул сафи олдидан ўтишди. Пойтахт меҳнаткашларининг аэродромда турган вакиллари Л. И. Брежнев ва Э. Хонеккер ўртоқларни, ГДР ва Совет Иттифоқининг бошқа раҳбар партия ва давлат арбобларини қизғин қарсаклар билан табрикладилар. Пионерлар уларга гулдасталар тақдим этдилар.

Тантанали маросим охирида фахрий қоровул саф тортиб ўтди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси Ю. В. Андропов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев самолёт пиллапояси ёнида Э. Хонеккер, В. Штоф, Х. Зиндерман ўртоқлар билан, ГДР партия-давлат делегациясининг бошқа аъзолари билан самимий, қардошларча хайрлашдилар. (ТАСС).

Н. В. ПОДГОРНИЙ Х. ЗИНДЕРМАНГА ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИНИ ТОПШИРДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 7 октябрда Кремлда Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг Раиси Хорст Зиндерманга Октябрь революцияси орденини топширди. Х. Зиндерман Германия Демократик Республикаси билан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ўртасида қардошларча дўстликни ва ҳар тарафлама ҳамкорликни мустаҳкамлашдаги хизматлари учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан шу юксак мукофотга сазовор бўлди.

Н. В. Подгорний КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан Х. Зиндерманни самимий табриклади ва унга Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларининг бахт-саодати, Совет Иттифоқи билан ГДР ўртасида тинчликни янада мустаҳкамлаш йўлидаги, тинчлик ва социализм йўлидаги фаолиятида янги катта муваффақиятлар тилади.

Хорст Зиндерман юксак мукофот учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва СССР Министрлар Советига чуқур миннатдорчилик изҳор қилди. У ўзимнинг бутун кучимни Германия Демократик Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасида дўстлик ва ҳар тарафлама қардошларча ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишига, социализм ва коммунизм қуриш ишига бағишлайман, деди.

Мукофотни топшириш маросимида КПСС Марказий Комитети секретари К. Ф. Катушев, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари М. А. Яснов, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов, СССРнинг ГДРдаги элчиси П. А. Абрасимов, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Г. Миттаг, ГДРнинг СССРдаги элчиси Г. Отт, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар. **(ТАСС).**

ДЎСТЛИК МИТИНГИ

7 октябрь куни Москвадаги «Красний пролетарий» станоксозлик заводида корхона меҳнаткашларининг Германия Демократик Республикаси партия-давлат делегацияси аъзолари билан учрашувига бағишланган дўстлик митинги бўлди.

Митинг қатнашчилари ГБСП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Хонеккерни, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси В. Штофни, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Советининг Раиси Х. Зиндерманни, делегациянинг бошқа аъзоларини самимий кутиб олдилар.

КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. М. Қличев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов, СССРнинг ГДРдаги элчиси П. А. Абрасимов, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, КПСС Марказий Комитети ва КПСС Москва шаҳар комитетининг масъул ходимлари меҳмонлар билан бирга бўлишди.

Митингни завод партия комитетининг секретари С. И. Павлов очиб, ҳурматли меҳмонларни самимий табриклади.

Созловчи-слесарь, коммунистик меҳнат зарбдори С. М. Бакелов, завод комсомол комитетининг аъзоси, инженер Е. К. Кузнецова, завод директори О. А. Королев сўзга чиқиб, делегация билан учрашув ҳар икки давлат ва халқ ўртасида мавжуд қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама мустаҳкам ҳамкорликнинг яна бир далили эканлиги ҳақида гапирдилар.

Сўзга чиққан нотиқлар завод ишчиларининг ГДР меҳнаткашлари билан доимо ривожланиб бораётган алоқалари билан, «Красний пролетарий» заводи коллективи билан «Марцан» заводи ҳамда 7 октябрь номли комбинат коллективи ўртасида қарор топган самимий ва дўстона муносабатлар билан фахрланаётганликларини айтдилар. ГДР партия-давлат делегациясининг Совет Иттифоқига қилган визити, дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида янги шартноманинг имзоланганлиги — СССР билан ГДРнинг дўстлиги бузилмас эканлигидан яна бир бор далолат беради.

Митингда йиғилиш аҳли самимий кутиб олган В. Штоф нутқ сўзлади. У корхона коллективига ГДР ишчилари ва барча меҳнаткашларининг қардошларча жанговар саломини топширди.

Сизнинг заводингиз, деб сўзини давом эттирди нотиқ, совет станокларини ишлаб чиқаришга муҳим ҳисса қўшмоқда ва бизнинг республикамизда ҳам ғоят машҳурдир. Биз олаётган ва техниканинг энг янги ютуқларига мос бўлган аниқ ишлайдиган станоклар саноат корхоналаримиз ва комбинатларимизни рационализация қилиш ва реконструкциялаш юзасидан ўтказаётган кенг тадбирларда бизга ғоят муҳим мададдир. Биз бу тадбирларни ГБСП VIII съезди бўлиб ўтган вақтдан буён жадал амалга оширмоқдамиз. Социалистик интернационализм руҳидаги ана шу катта ёрдам учун заводингизнинг бутун коллективига чин қалбдан миннатдорчилик изҳор этамиз.

Сўнгра В. Штоф бундай деди: мамлакатимиз меҳнаткашлари совет халқининг қаҳрамонона куч-ғайрати ва фидокорона курашини кўп йиллардан буён зўр эътибор ва хайрихоҳлик билан кузатиб келмоқдалар. Совет халқи шонли Ленин партияси раҳбарлигида коммунистик қурилишнинг жуда катта вазифаларини ҳал қилмоқда. Кундалик ишдаги ана шу чинакам қаҳрамонлик совет кишиларининг характерли хусусиятларига ҳам тааллуқли бўлиб, социалистик шахсни характерлаб беради. СССР гражданларининг ана шу жуда катта жасорати ва характерли хусусиятлари меҳнаткашларимиз учун ўз шахсий ишларида ва ГДРда социалистик қурилиш учун намуна бўлиб қолди. Биз Совет Иттифоқидан ўрганиш — ғолиб чиқишни ўрганиш демакдир, деган ва ҳаёт минг карра тасдиқлаган шиорга амал қилмоқдамиз.

Эрнст Тельманнинг васиятларига кўра, Совет Иттифоқига ва КПССга бўлган муносабат биз учун, деб давом этди сўзини В. Штоф, — марксизм-ленинизмга ҳамда пролетар интернационализмига садоқатнинг мустаҳкам замини бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Шу боисдан биз мамнуният билан фахрланиб ҳамда зўр хурсандчилик билан айтамизки, ГДР билан СССР ўртасидаги қардошлик иттифоқи республикамизда социализм ғалабаси абадий қатъий бўлгани сингари абадий бузилмас бўлиб қолади.

В. Штоф нутқининг охирида бундай деди: бугун Леонид Ильич Брежнев билан Эрих Хонеккер ўртоқлар дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартномани имзоладилар. Бу шартнома билан бизнинг қардошлик иттифоқимиз янги, сифат жиҳатидан энг юқори босқичга эришди. Марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализмнинг мустаҳкам заминига асосланган бу иттифоқ ҳар икки давлат ўртасида дўстлик, қардошлик ва ўзаро ёрдам муносабатлари кенг авж олдирилганлигини акс эттиради. Шартнома иттифоқимизнинг бундан буён ҳам мунтазам равишда ривожланиши ва мустаҳкамланиши ҳар икки мамлакат халқларининг туб манфаатларига мос бўлиб тушаётганлигини ҳамда социалистик ҳамдўстлик бирлигини, жипслигини мустаҳкамлашга ёрдам бераётганлигини яққол кўрсатмоқда. (ТАСС).

Тошкент трактор заводининг аҳил меҳнатсевар коллективи КПСС XXV съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш иштиёқида социалистик мусобақани кун сайин қизитмоқда. Съезд шарафига ўтказилаётган зарбдор ўн кунликларда пойтахт тракторсозлари муваффақиятли қатнашиб, тўққизинчи беш йилликка мўлжалланган шахсий мажбуриятларини бажараётганликлари ҳақида бирин-кетин рапорт бермоқдалар. Суратда: корхона 19-цехининг коммунистик меҳнат зарбдори З. А. Мичкова. У шу кунларда 1976 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқараётир.

В. Сироткин фотоси.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ!

КИЕВ МЕҲНАТКАШЛАРИ САНОАТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАЖМИ ЮЗАСИДАН БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАННИ БАЖАРДИЛАР

Киев меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини бажара бориб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг иқтисодий қурилиш масалалари юзасидан сўзлаган нутқларида баён қилинган қоидалар ва хулосаларга амал қилиб, социалистик мусобақани кенг авж олдириш асосида, саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажмини ўстириш бўйича беш йиллик планни муддатидан илгари, сентябрь ойида бажардилар.

Беш йилликда маҳсулотнинг ўсиши беш йиллик планда белгиланган 50,2 процент ўрнига 54,4, меҳнат унумдорлиги 40 процент ошади, бу эса топшириқда белгиланганидан ортиқдир.

Маҳсулотнинг кўпгина муҳим турлари юзасидан беш йилликнинг сўнгги йили учун планлаштирилган ишлаб чиқариш даражасига эришилди.

200 та ишлаб чиқариш бирлашмаси ва корхона коллективлари топшириқни муддатидан илгари бажардилар. Илғорлар ва меҳнат новаторларидан салкам 50 минг киши ўз шахсий беш йиллик планларини бажариб, ўнинчи беш йиллик ҳисобига ишламоқдалар.

Шаҳар саноатида ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантириш, прогрессив технологияни, механизациялаш ва автоматлаштиришни жорий қилиш давом эттирилди. Буюмларнинг сал кам 900 та янги турини кўплаб ишлаб чиқариш ўзлаштирилди, 450 дан кўпроқ буюмга Сифат белгиси берилди.

Киев меҳнаткашлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақага қўшилиб, ишлаб чиқариш резервларидан тағин ҳам тўлароқ фойдаланиш ва маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбурият олдилар.

СССР Марказий статистика бошқармаси.

ФОТОСУРАТЛАР ҲИКОЯ ҚИЛАДИ...

«Ўзбекистон хотин-қизларининг озодликка чиқиши»—халқаро хотин-қизлар йилига бағишланиб, Ўзбекистон халқлари тарихи музейида янги очилган экспозиция шундай деб аталади. Бу ерда ўзбек хотин-қизларининг азоб-уқубатли ўтмиши ва бугунги шодухуррам ҳаёти тўғрисида ҳикоя қилувчи фотосуратлар қўйилган. Стендларда Туркистонда хотин-қизларни озодликка чиқаришда фаол иштирок этган Т. Иброҳимова, Ш. Ғойибжонова, Л. Шумиловаларнинг портретлари, Т. Содиқовнинг «Паранжи ташлаш» деган полотноси бор.

Экспозициянинг марказида 20-йиллардаги плакатлар, 1936 йилда Н. К. Крупскаянинг Совет Шарқи аёлари орасида тушган фотографияси бор.

Бугунги кунда хотин-қизлар ишлаб чиқариш пешқадамлари, артистлар, олимлардир. Турсуной Охуновага Ленин мукофоти лауреати дипломи топширилаётган пайтни тасвирловчи фотосурат эътиборни ўзига алоҳида жалб этади.

Стендлардан бирининг остига «Ўзбекистон хотин-қизларидан 109 киши Социалистик Меҳнат Қаҳрамони» деб ёзиб қўйилган, бу лавҳа коммунистик қурилишда республика аёллари хизматининг тан олинишидек кўзга ташланади. (ЎзТАГ).

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЖАҲОН НОРОЗИЛИК БИЛДИРМОҚДА

▲ **БОНН.** Нацизм даврида таъқиб этилган шахслар уюшмаси — антифашистлар иттифоқи президиуми мажлисининг иштирокчилари франкочиларнинг испан ватанпарварларига қарши террорини қаҳр-ғазаб билан қораладилар. Якдиллик билан қабул қилинган резолюцияда Испаниянинг демократик ва антифашист кучлари билан бирдамлик изҳор этилади.

▲ **ХЕЛЬСИНКИ.** Финляндия Компартияси Марказий Комитетининг пленуми махсус баёнот билан фин меҳнаткашларига, мамлакатнинг барча демократик кучларига мурожаат қилиб, уларни Испаниядаги фашист режимини кескин қоралашга чақирди.

▲ **НЬЮ-ЙОРК.** Бу ерда Испаниянинг «Иберия» авиакампанияси ваколатхонаси биноси олдида испан ватанпарварларининг қатл қилинганлиги муносабати билан норозилик намойиши бўлиб ўтди.

▲ **ВЕНА.** Қаршилик кўрсатиш ҳаракати курашчилари халқаро федерацияси Испаниядаги террорга қарши кескин норозилик билдирди.

▲ **РИМ.** Италия парламентидаги коммунист депутатлар Франконинг фашист режимини қоралаш ва уни яккалаб қўйиш йўлида дипломатик ва сиёсий чораларни кучайтиришни, Испаниядаги демократик кучларнинг курашини актив қўллаб-қувватлашни талаб қилдилар. (ТАСС).

«ЭРКИН ДУНЁ» ҚИЕФАСИ

ТАРЗАН ИМПЕРИЯСИ

— Мен Жейн. Сен-чи?

— Мен Тарзан.

Мана қирқ йилдан ошяптики, миллионлаб ғарб томошабинлари киноэкранлардан таралаётган бу суҳбатга қулоқ соладилар. Бўлмасамчи, ахир у — Тарзан, ўрмонзорлар подшоси ва маймунлар сардори. Жейн бўлса қирқта фильмда, олти серияли кинофильмда, эллик икки серияли телеспектакль ва юзлаб радио эшиттиришда унинг содиқ дўсти бўлган нозанин аёлдир.

Тарзаннинг ўрмондаги бутун мавжудотни ваҳимага солиб, қулоқни қоматга келтирувчи ҳайқириғини такрорлашга, Тарзанга ўхшаб томдан-томга, дарахтдан-дарахтга сакрашга қайси бир ўсмир уринмаган дейсиз? Яқинда Тарзаннинг бу ҳайқириғи оқшом чўкаётган Лос-Анжелос кўчаларини яна тутиб кетди. Тарзан ролини ўйнаган ўн беш актёрдан тўрттаси, Жейн ролини бажарганлардан эса иккитаси маросимга тўпланганларни лол қолдириб, Тарзан ҳақидаги ривоятлардан саҳналар ижро этишди.

Бу тантанали маросим Эдгар Райс Беррафс туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан ўтказилди. Жанубий Калифорния чеккасидаги бир шаҳарчанинг фуқароси бўлган бу одам бундан 63 йил муқаддам ўрмонзорлар подшоси Тарзан ҳақидаги ривоятни ёза бошлаган эди. Аввалига Беррафс адабий фантазиясининг маҳсулоти бўлган Тарзан жуда тез чопишга ва жуда тез сузишга қодир эди. Лекин унинг бунчалик тез ва кўп пул ясай олишга ҳам ўрганишини ҳеч ким ҳаёлига келтирмаганди.

Ҳозирги пайтда Тарзан номи билан ҳар йили икки миллион китоб саҳифаларида ўрмонзорлар қонуни зўрлаб одамлар онгига сингдирилмоқда. Бу мавзуда ҳар ойда 3 миллион суратли китоб чиқарилмоқда. Бундан ташқари 250 та газета ҳар куни ярим яланғоч Тарзаннинг саргузаштларига бағишлаб расмлар сериясини эълон қилмоқда. Телевизор ва киноэкранларда Тарзан образини эксплуатация қилишдан оқиб келаётган долларнинг эса адоғи йўқ.

Тарзаннинг ҳар бир ҳайқириғи улкан Тарзан империясининг бош штаби бўлган «Эдгар Райс Беррафс «Инкорпорейтед» компаниясига долларнинг навбатдаги оқимини бошлаб келмоқда. Мазкур концерннинг президенти 44 ёшли Роберт Хоуннинг тан олишича, Беррафс меросхўрларининг йиллик даромадлари 12 миллион доллардан аллақачон ўзиб кетган. Дарҳақиқат, Ғарб биржаларида Тарзан тўплаётган даромад кока-коладан кейин иккинчи ўринни эгаллаб турибди. «Мен Жейн. Сен-чи?». Бу саволга Лос-Анжелосдаги тантанали маросимга тўпланган 35 бизнессменнинг ҳар бири «Мен—миллионер!» деб жавоб бериши мумкин.

Ўрмонзорлар, шу жумладан ишбилармон қаллоблар доирасидаги қонунлардан бирида «агар оловга ўтин ташлаб турмасанг ўчиб қолади» — дейилади. «Тарзанга оид бунчалик шов-шувни ўзимиз кўтармоқдамиз» — дея ошкора тан олмоқда Беррафснинг набираси Дональд. Ғарб истеъмолчиларининг бошини гангитиш дўконлар ва витриналардан бошланади. Тарзаннома кўйлаклар, целлулоиддан ясалган тарзанчалар, «Енгилмас Тарзан» спорт буюмлари, «Жейн билан бирга» пижамалари, «Тарзанни алдаб кўр» бошқотирғичлари, Тарзаннинг 3500 доллар турувчи бронза ҳайкалию «Мен Тарзан», «Мен Жейн» деб номланган эркак ва аёл буюмлари ҳаммаҳаммаси тинимсиз пул оқиб келишини таъминлаб туради.

Лекин Тарзан империяси бошлиқларининг фантазияси ҳали тугаганича йўқ. Халқаро туристик «Тарзан эрлайнз» авиалиниясининг лойиҳаси ишлаб чиқилди. Сценарийчи Роберт Таун бўлса ўз хонасига қамалиб олиб қирқ биринчи фильмнинг сатрларини битмоқда. Бу фильмда баобаб маймунлари орасида ёввойилашган Тарзан Англия лорди бўлиб қолади.

Ўнлаб йиллар ўтмоқда. Лавр галереясида Мона Лиза табассуми ҳиралашмоқда. Лекин қаердадир янги Леонардо да Винчи туғилмоқда, қаердадир янги Крузо овози ўзига йўл очяпти. Аммо Американинг оммавий маданият машинаси ҳозирги даврнинг энг буюк ютуғи дея миллион-миллион қалбларга Тарзан ҳайқириғини сингдиришга уринмоқда. Бу эса Тарзан ҳақидаги ҳар қандай фильм мазмунидан кўра ҳам даҳшатлироқдир.

В. СИМОНОВ.
(АПН).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **БУДАПЕШТ.** Венгриянинг Дьер шаҳаридаги «Рабатекст» тўқимачилик фабрикасининг коллективи беш йиллик план муддатидан илгари бажарилганлиги тўғрисида рапорт берди. Фабрикада ишлаб чиқарилган маҳсулот ҳажми 1971 йилдагига нисбатан 900 миллион форинт кўпайди. Эски цехларни реконструкциялаш ва янги цехларни қуриш, технологияни такомиллаштириш, ғоят унумли ишлайдиган 500 та янги тўқув станогини ўрнатиш натижасида бунга эришилди. Шу давр ичида фабрикада меҳнат унумдорлиги бир ярим баравар ошди.

◆ **ЛИССАБОН.** Лиссабон яқинидаги ишчилар яшайдиган Баррейра шаҳарчасида фотовиставка очилди. Бу виставка социализм мамлакатлари эришган муваффақиятларни акс эттиради.

Виставканинг махсус залида Совет Иттифоқи саноати ва қишлоқ хўжалигининг ривожланишида, Советлар мамлакатининг космосни ўзлаштириш, фан ва маданият соҳасида эришган муваффақиятларига бағишланган фотосуратлар, плакатлар, диаграммалар бор. Португал, рус тилларида ва бошқа тилларда нашр этилган совет китоблари ҳам виставкага қўйилган. (ТАСС).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ, РЕСПУБЛИКА ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ, РАДИОСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН СТАНДАРТЛАР БОШҚАРМАСИНИНГ ҲАМКОРЛИКДАГИ

РЕСПУБЛИКА СИФАТ КЎРИГИ

СОНДА БОР, СИФАТДА ЙЎҚ

Совет кишиларининг моддий аҳволи яхшиланиб борилгани сари, уларнинг кенг истеъмол буюмларига, жумладан, мебель маҳсулотларига бўлган талаб ва эҳтиёжлари кун сайин ошмоқда. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати буни ҳисобга олиб, мебелсозлик саноатини янада ривожлантириш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифат даражасини энг яхши жаҳон стандартларига етказиш чораларини кўрмоқда. «Мебель ишлаб чиқаришда янги технология жараёнлари ва ғоят самарали материаллар кенг жорий этилсин,— дейилган КПСС XXIV съезди Директиваларида. — Беш йилликда мебель ишлаб чиқариш камида 1,6 баравар кўпайтирилсин».

«Кам маблағ сарфлаган ҳолда кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқарайлик!» шиори мебелсозлар қалбидан чуқур жой олган. Шу кунларда республика мебель корхоналарида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифатини яхшилаш учун кураш биринчи галдаги вазифага айланган. Истеъмолчилар Олмалиқ мебель фабрикасининг нафис, бежирим ва чиройли маҳсулотларини севиб харид қилмоқдалар. «Шарқ» фирмасининг хонтахтасига давлат сифат белгиси берилганки, бу қувончли ҳолдир.

Республика сифат кўриги қатнашчилари бу галги сафарни Фарғона водийси областларида ўтказишди. Биз республика мебель ва ёғочни қайта ишлаш корхоналарида юз бераётган катта сифат ўзгаришларини Мадамин Қосимов раҳбарлик қилаётган Фарғона мебель фабрикаси мисолида кўрдик. Корхонанинг аҳил коллективи тармоқ бўйича сурункасига мукофотли ўринлардан бирини эгаллаб келади. Фабрика тўққиз ойлик топшириқни барча техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича ошириб адо этди.

— Фабрикамизда, — дейди тайёрлов цехи бригадири, Ленин орденли Салоҳиддин Узоқов, — КПСС XXIV съездидан бери маҳсулот сифатини яхшилашимизга ёрдам берадиган кўпгина ишлар бажарилди. Масалан, пардозлаш йиғув цехи қурилди. Эски бостирмалар ўрнига тайёр маҳсулотлар омбори бунёд этилди. Пардозлаш цехида «МН-1М» поток линияси, «ЛН-3» маркали полиэфир лакда ишловчи машина, 3 та «П-1Б» охирги пардозлаш станоги, бирданига 12 та тешик ўядиган станок, махсус ярим поток линия, фанерларни текис қирқадиган қайчи дастгоҳи ўрнатилди. Қисқаси, корхонамизнинг технологик парки бутунлай қайта қурилди. Натижада тўрт йилу 9 ойда меҳнат унумдорлигини саккизинчи беш йилликдагига нисбатан 34,7, маҳсулот ишлаб чиқариш ўсиши суръатини эса 59 процентга оширишга муваффақ бўлдик.

Ишлаб чиқарилаётган буюмлар сифатини яхшилаш учун ишчиларнинг масъулиятини ошириш, уларнинг ташаббускорлигини рағбатлантириш катта аҳамиятга моликдир. Фарғона мебель фабрикасида социалистик мусобақа шартларига биринчи модда қилиб сифат масаласи киритилган. «Сифат куни» бевосита цехларнинг ўзида кўргазмали агитация шаклида ўтказилади.

Андижон мебель фабрикаси — республикамиздаги кекса корхоналардан бири.

— Харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини, дид ва истакларини ҳисобга олиш ҳозирги замон хўжалик юритиш системасининг таркибий қисмларидан бири, — ҳикоя қилади фабрика директори Қодиржон Акрамов. — Келаси йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб корхонамизни ётоқ гарнитури ишлаб чиқаришга ихтисослаштириш режаларини тузмоқдамиз.

Биз фабриканинг тайёр маҳсулотлар омборида кийим-кечак шкафининг икки хил (кўзгули ва кўзгусиз) нусхасини ҳамда ёзув столининг янги моделини кўрдик. Булар оқ-сариқ рангда пардозланган бўлиб, жилоси, ихчамлиги, шакли билан киши диққатини тортади.

Яқинда Фарғона шаҳрида харидорларнинг ўзига хос конференцияси ўтказилди. Унда республикадаги мебель корхоналарида тайёрланган маҳсулот намуналари савдога қўйилди. Харидорлар Наманган, Қува, Қўқон, Нукус, Самарқанд фабрикалари, Тошкент мебель комбинати маҳсулотларидан битта-яримтасини харид қилишди, баъзиларини эса умуман сотиб олишмади. Хўш, бунга сабаб нима?

Кўрик давомида Наманган мебель фабрикаси (директори Т. Ҳидиралиев)да ҳам бўлдик. Аввало, корхона цехлари шаҳарнинг турли бурчагида. Фабрикани реконструкция қилиш, техник жиҳатдан қайта қуроллантириш, илғор тажрибалар ва технологияни жорий этиш ишлари тошбақа суръатлар билан бормоқда. Бу ердаги кўпгина жараёнлар қўл кучи билан, дақёи юнусдан қолган усулларда бажарилади. Деярли барча мебель корхоналарида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар полиэфир билан пардозланса, бу ерда лакда, шлангалар орқали пуркаш йўли билан адо этилмоқда. Наманган шкафларининг нурсиз, жилосиз чиқаётганлиги сабаби ҳам ана шунда.

Корхонада ишлаб чиқариш маданияти ва эстетикасига етарли аҳамият берилмаяпти. Мебелчилигимизда анча камёб бўлган хом ашё — плиталар устига ёпиштириладиган махсус ёғоч пайраҳа (шпон) бу ерда бир текис тахланмай, тартибсиз ётибди. Бунинг устига шу хом ашёдан фойдаланиш даражасини қониқарли дейиш қийин. Агар Фарғона мебель фабрикасида шпондан фойдаланиш 65-70 процентни ташкил этса, бу миқдор Наманган мебель фабрикасида 30 процент атрофидадир. Фабрикада техника хавфсизлиги қоидалари тез-тез бузилиб туради.

Бу билан биз корхонада ҳамма иш ўлда-жўлда, демоқчи эмасмиз. Фабрикада планлар бажарилиб турибди. Лекин тайёрланаётган маҳсулот сифати шу куннинг талабига жавоб бермайди. Директорнинг тан олишича, корхона маҳсулоти асосан қишлоқ жойларига жўнатиляпти. Шу ўринда бир савол туғилади: қишлоқларида турмуш маданиятини янада ошириш учун кескин чора-тадбирлар кўрилаётган бир пайтда, қишлоқ аҳлини дидсиз, сонда бор, сифатда йўқ ўтмас матоҳлар билан «таъминлаш»ни нима деб баҳолаш мумкин?

Тошкент мебель комбинати янги, замонавий жиҳозлар билан таъминланган бўлса-да, харидорлар ундан ҳақли суръатда ранжимоқдалар. Текширилган маҳсулотларнинг 62 проценти стандарт талабларига тўғри келмаслиги аниқланди. Кийим-кечак шкафларининг лаклари бир хил эмас, эшиклари яхши очилиб-ёпилмайди. Бурама михларни махсус механизмлар ёрдамида ўрнатиш ўрнига болғада қоқилади. (Шуни айтишимиз мумкинки, биз кўрган корхоналарнинг деярли барчасида бурама михлар болғада қоқилаяпти. Натижада орадан кўп ўтмай михлар тутдай тўкилиб кетади).

Комбинатнинг икки хил ёзув столига келсак, тортмаларининг очилиб-ёпилиши азоб, пардозлаш ишлари охиригача етказилмаган. Корхонада тайёрланаётган мактаб партаси қисмларининг сифати ҳақида ҳам шундай дейиш мумкин. Бундай камчиликларнинг сабаби шундаки, 18-23 миллиметр қалинликдаги плиталар махсус дастгоҳларнинг етишмаслиги туфайли қайта ишланмайди. Эшик четларини фанерлаш жараёни назорат қилинмайди. Бош корхонанинг пардозлаш цехида деталларни нитролак билан мойлаш 34 градус ҳароратда амалга ошириляпти. Ҳолбуки, бу иш 18-30 даража ҳароратда бажарилиши керак.

Комбинат маъмурияти, техника назорати бўлимининг маҳсулот сифатига бўлган масъулиятсизлиги ўз «самараси»ни кўрсатди. Паст сифатли маҳсулот ишлаб чиқаргани учун Тошкент мебель комбинати планидан 35 минг сўм олиб ташланди. Олган фойдасидан 3,9 минг сўм чегириб қолинди.

Мебель буюмларининг истеъмолчилар қўлига сифатли етиб боришида савдо ташкилотларининг ҳам ҳиссаси бор. Гап мебель маҳсулотларини ташиш ва сақлаш устида. Афсуски, Ўзбекистон ССР савдо министрлиги ва «Ўзбекбирлашув» матлубот жамияти бу масалага етарли аҳамият бермаётир. Масалан, Наманган шаҳар савдо бошқармасига қарашли 44-магазинида 21 минг сўмлик мебель очиқ жойда сақланмоқда. Буюмларнинг бир қисми енгил бостирма тагида. Тағи асфальтланмаган. Чанг-чунг. Майдондаги мебелнинг усти наридан-бери брезент билан бекитилган. Бу соҳада тартиб ўрнатиш вақти етмадимикин?

Республика Мебель ва ёғочни қайта ишлаш саноати бошқармаси мавжуд корхоналарни реконструкция қилиш, қайта қуриш ва етарли техника билан қуроллантиришни жадаллаштириши лозим. Кўпгина корхоналарга хом ашё бир меъёрда етказиб берилмаяпти. Натижада баъзи участка ва цехларда иш тўхтаб қоляпти. Ой охирларига бориб, штурмчилик, маҳсулот сифатига эътибор бермаслик бошланади.

Ўзбекистон мебель саноатининг ривожи ва тараққиёти кўп жиҳатдан корхоналарни ихтисослаштириш ва малакали етук кадрлар билан таъминлашни тақозо қилмоқда. Ҳозирча бу масала қониқарли ҳал этилмаган. Бошқарма мебелчилар тайёрлайдиган махсус ҳунар-техника билим юртлари ташкил қилишни ўйлаб кўриши керак. Фикримизча, буларни ҳал этмасдан туриб, маҳсулот сифатини тубдан яхшилашга эришиб бўлмайди.

Совет кишилари тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли якунлаш арафасида турибдилар.

«...Ўнинчи беш йиллик қандай бўлади? Иқтисодий сиёсатимизнинг умумий йўналишларига асосланиб шуни айтиш мумкинки, — деган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Молдавиянинг 50 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишда, — бу, аввало сифат беш йиллиги бўлади. Халқ фаровонлигини янада ошириш йўлидаги самарадорлик беш йиллиги бўлади». Сифат ва самарадорлик беш йиллигига ҳозирдан тайёргарлик кўриш, КПСС Марказий Комитетининг «Львов область саноат корхоналари партия ташкилотлари ва коллективларининг маҳсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системасини ишлаб чиқиш ва жорий этиш соҳасидаги қарорини изчиллик билан бажара бориб, халқимизга ҳар томонлама сифатли ва қулай маҳсулотлар етказиб бериш — республика мебелчиларининг муқаддас бурчидир.

Э. ХЎЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

М. САИДОВ,
республика радиосининг махсус мухбири.

Р. ҲОШИМОВ,
Ўзбекистон ССР Стандартлар бошқармаси ходими.

(Кўрик материалларини бугун Тошкент вақти билан соат 12 дан 10 минут ўтганда радио орқали эшитишингиз мумкин).

Сирдарё области. Оқолтин райони пахтакорлари пешқадамликни қўлдан бермаслик учун бор имкониятларини ишга солмоқдалар. Ҳамма — ёшу қари пахтазорда. Айниқса, механизаторларнинг қўли-қўлига тегмайди. Бункерлар кетидан бункерлар тўлиб «оқ олтин» хирмонлари тезкорлик билан тикланяпти. Бунга «Андижон» совхозининг 5-бўлими механизаторлари ҳам салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Бўлим далаларида 14 та агрегат юксак унумда ишлатилиб, кунига хирмонга 90-100 тонна пахта тўкиляпти. Суратда: илғор механизатор Худират Тоғаев. У кунига 12-13 тонна пахта теришга муваффақ бўляпти.

А. Тўраев фотоси.

ШОФЁРЛАР

(ЁЗУВЧИ ЁН ДАФТАРИДАН)

РЕДАКТОРИМИЗ командировкага жўнаш ҳақидаги шаҳодатномага имзо чекатуриб, қайта-қайта таъкидлади:

— Жон биродар, шофёрлар тўғрисида очерк ёзишни унутманг-а...

Назаримда редактор, менинг бу таклифимдан ажабланманг, шофёрлар, хўжалигимизнинг оғирини енгил қиладиган ажойиб одамлар, дегандай тикилиб турарди.

Бу топшириқ урушдан олдинги йилларда, республикамизнинг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоев шофёри ҳаётида бўлган воқеани эсга солди.

...Президент менинг маҳалладошим шофёр Собир Расулев бошқараётган машинада қишлоқларни мароқ билан кузатиб борарди. Машина Етим чўққи деб номланган Мирзачўл ён-беридаги тепаликдан ўтгач, у шофёр Собир Расулевга деди:

— Янтоққа етибмизми? Жуда соз, ундай бўлса, машинани Далварзин томонга буринг. Совхоз пахта планини дўндириб қўйгандир. Қани, бир хабар олайликчи?

Шофёр президентнинг совхознинг звено бошлиғи Ўсмани ўз қизидай яхши кўришини, вақт-бевақт ҳол-аҳволидан хабар олиб туришини яхши биларди. Машина совхоз идораси олдидаги тўп қайрағоч тагида тўхтади.

Президент худди каромат қилгандек бу ерга келган эди, уни хушнуд этишди. Совхознинг ҳамма бўлим, бригада ва звенолари йиллик пахта топшириш планларини бажаришди, дея рапорт беришди. Фақат от-улов камлиги туфайли Ўсма звеносининг аъзолари хирмонда уйиб қўйган пахталарини қоплаб пахтани ташиб улгуролмай, планни бажара олмаётганини айтишди. Совхознинг бисотида бор-йўғи бешта юк машинаси бор. Унинг ҳам учтаси ишлайди, иккитаси бекор турибди, уни ҳайдайдиган азамат йўқ, деган гапни сўз орасида қистириб қўйишди.

Президент директорнинг рўйи-рост айтган гапидан мамнун бўлди, тез-тез чой ҳўпларкан, бошини чайқаб деди:

— Замонлар келиб қоп-қанорлар ҳам йўқолар, машиналар ҳам, шофёрлар бўлса кўпаяр. Шунда от-уловга ҳеч қандай эҳтиёж қолмас...

Йўлдош ота ўрнидан турди. Кетмоқчи бўлдими, «Собирвой қанилар?» дея уёқ-буёққа қаради. Шофёрнинг на ўзи ва на машинаси кўринарди. Бундан совхоз раҳбарлари ҳайратда қолишди. Ҳозиргина шу ерда эди-ку деб бир-бировларига қараб елка қисишди.

Президент бир-икки кўрмаган, суҳбатлашмаган кишиларнинг назарида анчагина тақводор кўринса ҳам такаллуфидан мушк анбар анқийдиган раҳбар эди. Ўзининг Фарғона мардумига хос феъли-атворига кўра, «ташвишланмасинлар, ташвишланмасинлар» деб Ашуровнинг кифтига кафтини босиб, суҳбатда давом этди.

Суҳбат поёнига етганча йўқ эди, узоқдан келаётган машина сигнали қулоққа чалинди. Машина нимагадир идорага етмай туриб, анча нарида тўхтади. Машинадан сакраб Ўсма тушди. У президент томонга қараб шаҳдам юриб келди. Салом-аликдан сўнг «Ўртоқ Охунбобоев, шофёрингизга раҳмат. У киши мени беқиёс хижолатдан қутқарди» деди нигоҳини машинасини чанг-чунгдан тозалаётган шофёрга ташлаб. Сўнг «мана, менинг Сизга совғам» деб шимарилган енгига қистирилган қоғозни президентга узатди.

Бу қоғоз пахта пункти томонидан справка тариқасида берилиб, унда қуйидаги сўзлар ёзилган эди: «Далварзин совхозининг учинчи звено бошлиғи Ўсма Хидиралиева ҳар бир гектар ердан ўттиз центнердан пахта ҳосили олиб, бугун, 15 ноябрда пахта топшириш йиллик планини бажарди».

ПРЕЗИДЕНТ Усманинг ихчам, аммо, ўзига етганча бақуввват, узун қўлларини олиб меҳнат ғалабаси билан табриклади, оталарча бағрига босди. У ғолиб пахтаойни эъзозлаш билан бирга унинг оғирини енгил қилган шофёр Собир Расулевнинг фаҳм-фаросатига ҳам қойил қолди:

— Офарин, шунга айтадиларда, юк кўтарган юзага чиқади деб. Собирвойларга ўхшаган ҳожатбарор норларинг қаторингда кўп бўлса, ҳеч кимнинг юки ерда қолмайди! — деди.

...Ана, редакторимиз топшириғига мувофиқ, шу топда мен таъриф ва тавсиф қилмоқчи бўлиб қаламга олган шофёр Янгибой Примқулов ҳам, мана шу кунларда саксонга кириб мўйсафидлик гаштини сураётган Собир Расулевга ўхшаш сахий, ҳожатбарор, ташаббускор ҳайдовчилардан бири экан. Аммо, Янгибой Примқулов ҳали ёш, эллик атрофида, Улуғ Ватан уруши жанггоҳларида чиниққан, қайтадан дунёга келган навқирон, илм-фан, замонавий техниканинг сиру асрорини яхши биладиган янги шофёрлар авлодининг баркамол вакили.

Дарҳақиқат, бундай ўйлаб турсам, фан-техника асрида, шаҳар ва қишлоқ ҳаётида шофёрнинг роли катта. Бу касб энг оммавий, энг севимли ҳунарлардан бири бўлиб қолди. Мана, заминиға оёғимиз тегиб турган ва бир вақтлари марҳум президентимиз ўртоқ Охунбобоев ташриф қилган Далварзинга ёнма-ён Сирдарё областининг Гулистон районига қарашли Янгибой Примқулов хизмат қиладиган 83-автобаза хўжалигининг ўзида 150 та шофёр бор. Областда эса, бундай автомобиль хўжалиги тўртта. Юзлаб шофёрлар кун чиққандан, кун ботгунча кўз илғамас уфқларга туташиб кетган дала йўлларида хизмат билан банд. «Колхида»ларда, автопоезд, автоколонналарда тинмай, узлуксиз манзиллар ошиб областнинг 350 минг тонна пахтасини йиғиб-териб давлат омборларига топшириш иштиёқи билан меҳнат қилади.

Гулистонликлар Янгибой Примқулов етакчилик қилаётган бригадани зарбдор ҳайдовчилар бригадаси дейишади. Гарчи бу азаматлар ҳозирги кунда 1976—1977 йиллар ҳисобига ишлаётган бўлсалар-да, КПССнинг XXV съезди шарафига қўшимча социалистик мажбуриятлар қабул қилиб, уни шараф билан адо этишаяпти. Ҳар куни 180-200 тоннага яқин дурдонани пахта пунктига етказиб беришмоқда. Улар бутун маҳорат ва билимларини, куч ва ғайратларини мавжуд техникадан ўринли, самарали, ишнинг кўзини билиб фойдаланишга қаратганлар.

Ҳа, эришилаётган илк ютуқлар Янгибой бошлиқ бригада шофёрларини янги-янги зафарларга руҳлантирмоқда. КПСС аъзоси, Тошкент Политехника институтининг механика факультетини тамомлаган, аслида собиқ тракторчи, ҳозирда эса автобазага директорлик қилаётган Сапар Сармонов бу бригада ҳақида шундай дейди:

— Янгибой ака бригадасининг аҳил, жонкуяр аъзоларидан Жўрабой Умрзоқов, Ашур Юсупов, Мамад Эшонқулов ва бошқа шофёрлар беш йиллик планни муддатидан олдин уддалаб қўйишди. Улар зиммаларидаги юк ташиш давлат планини 107 процент қилиб бажаришди. 15 минг тонна ўрнига 21 минг 800 тонна халқ хўжалик юклари манзилга етказилиб берилди.

— Шофёрлар ҳам икки сменага ҳақ оладими? Ёки иш режимига қараб ҳақ тўланадими? — деб луқма ташлади суҳбатдошлардан бири.

Янгибой Примқулов ўта соддадил, камтар, оддий киши эмасми, у таажжубдан ўзини тўхтата олмай мулойим табассум билан дангал жавоб берди:

— Узр, мулла ака, иш ҳақидан нолийдиган жойимиз йўқ. Ҳар ойнинг охирида 750, 1000 сўмгача маош олаяпмиз.

— Янгибой тўғри айтди, ишлаган тишлайди, — деди йўлга кетиш учун отланиб қўлида путёвка ушлаб турган бригада шофёрларидан Абдуназаров, — биз меҳнатимиздан ҳам, олаётган иш ҳақимиздан ҳам мамнунмиз.

МАНА, Янгибой Примқулов бригадирлик қилаётган шофёрлар коллективидаги аҳвол шундан иборат. Янгибойнинг ўзи биринчи класс шофёри, унинг оилапарвар, одамийлик, меҳнатсеварлик сингари хусусиятларини ҳамма қадрлайди. У иш юзасидан ҳамиша ўз қўли остидаги шофёрларга кўмаклашади, уларнинг ва ўзининг малакасини оширишга, шофёрларнинг иш тажрибаларини оммалаштиришга ҳамиша бош-қош.

Яна, шуниси бизга маъқул бўлдики, Янгибой Примқулов ўн икки йил узлуксиз равишда бригадирлик қилаётганига қарамай бирор марта ҳам бирор кишини ўртага олиб унинг дилини ранжитмабди, аксинча уларни бир-бирига устоз-шогирд, дўст, биродар, ҳамжиҳат бўлиб ишлашга ўргатибди.

Шунинг учун ҳам бригада аъзолари эришаётган ютуқлар ҳар доим область автомобиль хўжаликлари раҳбарлари томонидан ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантирилмоқда. Ўтган йили ўтказилган социалистик мусобақада пешқадамлик қилганликлари учун республика Автомобиль транспорти министрлигининг кўчма вимпелини қўлга киритишган эди. Бригаданинг шофёрлари номлари ёзилган соат билан тақдирландилар.

— Шофёрлик касби завқли ва масъулиятлидир. Ўзбекистоннинг 5 миллион 200 минг тонналик «оқ олтин» тоғини бунёд этишдек фахрли ишда бригадамиз аъзолари ҳам камтарона ҳисса қўшмоқдалар, — дейди бригадир Янгибой Примқулов.

Дарвоқе, шофёрлар бригадаси етакчисининг бу гапида жон бор. Чигитни далага чиқаришдан тортиб, то уни пахта пункти ва пахта заводига қадар, саноат корхоналаригача етказиб беришгача бўлган иш жараёнида руль соҳиблари хизмат қиладилар.

Далаларда ҳаёт қайноқ. Ҳайдовчилар ҳам ўз меҳнат вахтасида улар билан бирга. Буни биз Сирдарё областининг уфқларга туташиб кетган пахтазорлари оралаб елкасига оғир юк ортган машиналар карвони юриб бораётган йўлларда кўрдик. Уларнинг пайдар-пай олға силжиб оқиб бораётганлигининг гувоҳи бўлдик. Ана шу карвонлар бошида моҳир шофёрлар сардори Янгибой Примқуловнинг шоввоз шунқор йигитлари бошқараётган машиналар карвони ҳам бор.

Мумтоз МУҲАМЕДОВ.

БЕШ ЙИЛЛИК БАЖАРИЛДИ

Ўзбекистон кўрлар жамияти Марказий правлениеси редакцияга шундай мазмунда ғалаба рапорти йўллаган:

КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қароридан руҳланган ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларимиз товар маҳсулоти реализация қилиш беш йиллик планини муддатидан олдин 1 октябрда бажардилар. 168,86 миллион сўмлик товар маҳсулоти реализация қилинди. Беш йилликнинг тўрт ярим йили мобайнида олинган фойда 21,8 миллион сўмни ташкил этди. Ана шу маблағнинг катта қисми жамият аъзоларининг турмуш даражасини яхшилашга сарфланди.

Бухоро, Қўқон, Андижон ва Нукус корхоналарида умумий майдони 11 минг квадрат метр бўлган янги ишлаб чиқариш бинолари фойдаланишга топширилди. 8 уй-жой биноси қурилиб, оилаларга туҳфа қилинди. Қува шаҳрида болалар боғчаси ва Тошкент шаҳрида маданият саройи ишга туширилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кейинги йилларда қабул қилган қарорларининг амалга оширилиши ишимизга мадад бўлди.

Жонажон партиямиз ва ҳукуматимизнинг оталарча ғамхўрлигига жавобан КПСС XXV съезди шарафига қуйидаги қўшимча мажбуриятлар олинади:

— 1975 йил охиригача тўққизинчи беш йиллик планига қўшимча равишда 6,6 миллион сўмлик товар маҳсулоти тайёрлаб, 9,3 миллион сўмлик товар маҳсулоти реализация қиламиз.

— 1976 йилнинг икки ойлик планини КПСС XXV съезди очиладиган кун арафасида бажаришга эришамиз.

Ҳозир жамиятга қарашли барча корхоналарда иш қизғин бормоқда. Ҳамма ўз зиммасидаги вазифаларни шараф билан бажаришга отланган.

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНИ

Румыния Коммунистик партияси Марказий Комитети пропаганда бўлими секторининг мудири ўртоқ Иоан Тоту 7 октябрь куни Тошкентга келди. Қардош мамлакатдан келган меҳмон Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилинди.

Иоан Тоту бир неча кун давомида Ўзбекистон ҳаёти билан танишади.

(ЎзТАГ).

ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

редакция почтасидан

Кеча «Совет Ўзбекистони» газета редакцияси 47 та хат, 6 та фотосурат олди. Қуйида уларнинг айримлари билан танишасиз.

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИ

Катта қурилиш майдонида ҳаёт қайнайди. Минора кранлари ва машиналарнинг шовқини қурувчиларнинг ҳазил-мутойибаларига қўшилиб кетган.

— Бригадир Виктор Гергенродор, — дея таништирди бош мастер Ю. Глазатов тўладан келган кишини кўрсатиб. — У чаққонлик билан ғишт терарди.

— Мен қурувчилик касбини армия сафида ўрганиб қайтдим, — деди у. — Шундан буён йигирма йил ўтди. Ўтган йиллар ичида қанча-қанча уй-жой бинолари қуришда қатнашдим. Анави кўриниб турган тўрт қаватли бинони яқиндагина фойдаланишга топширдик. Бундан ташқари, Бирлашган кўчасида ҳар бири 280 ўринли болалар боғчаси ва «Бахт» меҳмонхонаси ҳам муддатидан илгари фойдаланишга топширилди. Ҳар бир қурувчи кунлик ва ойлик нормасини мунтазам 120-130 процентдан бажариб келяпти. Н. Набиулин, П. Курлигин, Т. Пирматов, З. Жамолиддинова, Е. Кибанкиналар бригадамиз байроқдорлари ҳисобланади.

Қурилиш майдонини айландик. Дурадгорлар, сувоқчилар, бетончилар ва ғишт терувчилар тезкорлик билан меҳнат қилишяпти. Дурадгорлардан Т. Рўзматов, С. Шотурсунов, пайвандчи Ҳ. Носировлар социалистик мусобақа илғори экан.

Пойтахтдаги 3-қурилиш трестига қарашли 5-қурилиш бошқармасининг азамат қурувчилари партиямизнинг XXV съездини муносиб кутиб олишга аҳд қилиб, яна 600 ўринли уй-жой биносини муддатидан аввал фойдаланишга топширишни мўлжаллашмоқда.

А. НОРҚУЛОВ.

МИННАТДОРМАН

Улуғ Ватан уруши йилларида мен Қизил байроқли Суворов, Кутузов, Богдан Хмельницкий орденли Корсун дивизиясида разведкачи сифатида жангларда қатнашдим. Буюк ғалабанинг 30 йиллигида дивизия ветеранлари Канев шаҳрида учрашдик. Қуролдош дўстлар ҳалок бўлган жангчиларнинг қабрларига гулчамбарлар қўйдик.

Дивизиянинг 120 дан ортиқ разведкачисидан беш киши омон қолган эканмиз. Ватан озодлиги йўлида ўз жонини қурбон қилган қуролдош дўстларимизнинг хокини ўша уруш вақтида дафн этган жойимиздан биродарлик мозорига кўчирдик. Дивизия жанг қилган йўллардан бориб қабр тошларидан бирига ўз исм-фамилиям ҳам ёзилганлигини кўрдим. Лекин мен ҳалок бўлмаган эдим. Мичуринск шаҳридаги госпиталга оғир аҳволда келтирилган эдим.

Оғир уруш йилларини эслаш, асабларимга қаттиқ таъсир қилган экан. У ердан қайтиб келгач, ётиб қолдим. Ҳозир шифохонада даволанмоқдаман.

Бу ерда бўлим бошлиғи Тамара Пономаренко, врач Инна Захарова, ҳамширалардан Н. Шалдаева, А. Демидова ва бошқалар Улуғ Ватан уруши инвалидларига алоҳида ғамхўрлик кўрсатиб, уларнинг тезроқ соғайиб кетишлари учун жон куйдирмоқдалар.

Вақтини, меҳнатини аямай беморларга беминнат ғамхўрлик қилаётган шифокорларга самимий миннатдорчилик изҳор қиламан.

О. ОРТИҚОВ,
Улуғ Ватан уруши инвалиди.

БАРХАНЛАР ОРАСИДА

Бўлинмамизда ёш ҳайдовчиларнинг тайёрлов ўқуви тугади. Уларнинг ўқиш давомида олган билим ва тажрибаларини синовчи 500 километрли марш якунлади. Бу синов марши енгил бўлмаслигини ҳамма биларди. Чунки, йўлнинг деярли учдан икки қисми қум барханлар оша ўтарди.

Ниҳоят, машаққатли синов марши бошланди. Баланд қум тепалар бўйлаб юриш кўп меҳнат, эпчил ҳаракат қилишни талаб қиларди. Ҳарбий хизмат мобайнида жисмонан чиниққан ёшлар бўш келишмади. Уч кеча-кундуз давом этган бу маршда оддий солдатлардан Абдусаттор Раҳимов, Нўъмонжон Мирзаев, Шарифжон Очилдиев, Асан Измоилов, Юсуфжон Камоловлар ўз қуролдош дўстларига ўрнак бўлдилар.

Н. БОҚИЕВ.
Н-бўлинма.

ОЛМАДАН МЎЛ ҲОСИЛ

Янгиқўрғон районидаги «Заркент» боғдорчилик совхозининг боғбонлари сув танқислигини ва бошқа табиий қийинчиликларни енгиб, олмадан юқори ҳосил етиштирдилар. Улар давлатга 2150 тоннадан ортиқ сифатли олма сотиб, йиллик планни бажардилар. Олмазорларнинг ҳар гектаридан 55-60 центнердан ҳосил йиғиб олинди. 1-бўлимнинг М. Мирдадаев, 2-бўлимнинг Ҳ. Абдуллаев, 3-бўлимнинг Ҳ. Қаюмов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳосилдорлик 60-70 центнерни ташкил қилди. «Заркент»лик боғбонлар беш йилликнинг якунловчи йилида ялпи ҳосилни 2500 тоннага етказиш учун курашмоқдалар.

Шунингдек, «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхозининг боғбонлари ҳам пландаги 1110 тонна ўрнига 1500 тонна олмани териб олиб планни ошириб адо этдилар. Коммунист Е. Жўраев. Қ. Қорахўжаев ўртоқлар бошлиқ бригадалар мева сотиш планини 200-300 процентдан бажардилар. Ҳар икки хўжалик боғбонлари олма териш ва давлатга сотишни қизғин давом эттирмоқдалар.

А. АСРОРОВ,
Наманган.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«ШИРИН-ШАКАР ҚОВУНЛАР ҚАНИ?»

Газетамизнинг шу йил 12 август сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган мақола юзасидан қуйидаги жавоблар олинди:

ЎЗБЕКИСТОН ССР СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ МИНИСТРЛИГИ:

— Ушбу мақола республика Соғлиқни сақлаш министрлиги ва унинг қуйи муассасаларида муҳокама қилинди ва кўрсатилган камчиликларни тугатиш чоралари кўрилди. Қовун-тарвузларни аҳолига сотиш олдидан давлат санитария назорати кучайтирилди. Мақола Тошкент шаҳар санитария-эпидемиология станциясида ўтказилган кенгашда ҳам муҳокама этилди. Санстанциянинг бўлим бошлиғи Е. Ставинский, врач Н. Отабоев, Чилонзор район санэпидстанциясининг бош врачи З. Симковичга ишда йўл қўйган жиддий нуқсонлар учун уларга виговор эълон қилинди. Киров, Собир Раҳимов район санэпидстанциялари бош врачлари А. Эйдус ва А. Набиевлар қаттиқ огоҳлантирилди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

Ҳақиқатан ҳам, областдаги кўпгина колхоз ва совхозлар полиз экинларига нормадагидан анча кўп азот ўғитлари солмоқдалар, бу қовун-тарвузларнинг ширасини қочирмоқда.

Область Совети ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси зиммасига, барча район совети ижроия комитетларига полиз экинлари маҳсулоти етиштиришда агротехника қоидаларига қатъий риоя қилишни топширди.

Бундан буён қовун-тарвуз етиштиришда агротехника қоидаларини бузиш ҳолларига йўл қўйган раҳбарлар қаттиқ жавобгарликка тортилади.

ҚАЧОНГАЧА ИМИЛЛАЙСИЗ?

МАШИНАЛАР ШАРОФАТИ ВА МЕНСИМАСЛИК ОҚИБАТИ

Республикамиз районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида навбатдаги маълумот матбуотда эълон қилинди. Ўтган беш кунликда сирдарёлик марди-майдонлар ғайрат отига қамчи босганликлари аён бўлди. Улар машиналар шарофати билан кунига йиллик планнинг 5-5,5 проценти ва ундан ошириб пахта тайёрладилар. Оқолтин райони механизаторлари шижоат кўрсатиб, область бўйича пастки ўриндан иккинчи ўринга кўтарилдилар. Бу районда кунлик ўсиш 7-8 процентни ташкил этди. Ҳозир ҳам суръатга суръат қўшилмоқда.

Тошкент области пахтакор-механизаторлари ҳам машина теримини бутун чоралар билан кучайтирмоқдалар. Қуйи Чирчиқ ва Юқори Чирчиқ районлари машина иш унумини ошириш туфайли йиллик планни муддатидан илгари бажарди. Андижон областининг Бўз, Избоскан районлари меҳнат ғалабасида ҳам «зангори кема»лар ҳал қилувчи роль ўйнади.

Тошкент ва Андижон областларининг муваффақияти бундан ҳам қувончлироқ бўлиши мумкин эди. Гап шундаки, Тошкентнинг Чиноз, Бўка, Пискент районлари, Андижоннинг Қўрғонтепа, Балиқчи районлари ҳамон теримда сезиларли ўзгариш ясамай областларининг кўрсаткичларидан ҳам орқада қоляпти.

Тўрақўрғон, Задарё, Янгиқўрғон районлари ва бошқа районларнинг илғор хўжаликлари шарофати билан Наманган области беш кунликда пахта тайёрлашда қувончли натижаларга эришди. Бироқ Косонсой, Чуст районлари кунлик ўсишда областни орқага тортяпти. Бу икки районда ҳамон машина теримига киришилмаганини қандай баҳолаш керак? Консерваторлик кайфиятидаги хўжалик раҳбарларига нисбатан тегишли чора кўрилиши керак.

Қорақалпоғистон Автоном республикасининг кўпчилик районларида теримда машиналарга катта умид боғланяпти, механизаторлар мусобақаси кучайтириляпти, давлатга фақат юқори сорт пахта топшириш учун курашилмоқда. Шуниси қувончлики, механизаторлар терган пахтанинг ҳаммаси биринчи сортларга қабул қилиняпти.

Тўрткўл, Беруний районларида суръат ошириляпти. Сўнгги кунларда Хўжайли ва Шуманай районларининг меҳнаткашлари ҳам машиналарнинг ҳаммасини ишга тушириб, кўпминг килограммчи терамчилар сафини кенгайтириб, яхши кўрсаткичларга эришди. Бу районларда кунлик ўсиш 5—6 процентни ташкил этмоқда.

Лекин бир хил шароит ва имкониятга эга бўлган Ленинобод ва Чимбой районлари пахта тайёрлашда ҳамон сусткашлик қиляпти. Бунинг сабаблари бор. Терим машиналарининг бир қисми бекор турибди, ишлатилаётганларининг унумдорлиги паст. Механизаторларга техника хизмати кўрсатиш кўнгилдагидек ташкил этилмаган. Бу районларнинг раҳбарлари, аввалига, «ғўзаларнинг барги яхши тўкилмагани учун машиналарни тўла қувват билан ишлата олмаяпмиз» деб важ-карсон кўрсатган бўлсалар, эндиликда «теримда албатта ўзгариш ясаймиз» деб ваъда беришдан нарига ўтмаяптилар, теримчилар ва механизаторлар орасида ташкилий ишларни кучайтириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш чораларини кўрмаяптилар.

Бухоро областида кунлик пахта тайёрлашда ўсиш ўрнига пасайиш юз беряпти. Бухороликлар ёз ойларида сув танқислигини ҳаммадан кўра кўпроқ бошдан кечирганларини ҳамма билади. Ҳозирги долзарб кунларда табиатнинг ана шу ўжарлигини ҳадеб рўкач қилавериш-дан нима фойда? Давлат ёрдами, халқ меҳнати, техника ва ўғитлар қудрати билан областнинг ҳамма районлари далаларида юксак мажбуриятни қоплайдиган даражада юқори ҳосил етиштирилган. Буни колхозлар, совхозларнинг раҳбарлари ҳам инкор этмайдилар. Лекин теримда кўтарилиш бўлмаяпти. Хўжаликларнинг раҳбарлари меҳнатни тўғри уюштириш, юз берган қийинчиликларни коммунистга хос мардлик билан енгиш ўрнига қолоқликка баҳона қидириш билан овора бўлиб қолпти. Акс ҳолда Навоий, Шофиркон, Кизилтепа, Вобкент ва Ғиждувон районларида октябрь ойининг дастлабки беш кунлигида теримда кескин ўзгариш ясалиб, кейинги беш кунликдаги муваффақиятга замин яратилган бўлур эди. Афсуски, амалда шундай қилинмади.

Мирзачўл ва Пахтакор районларида кўсаклар ёппасига очилди, ғўзаларнинг барги тўла тўкилди. Машиналар ишга туширилди. Аммо ҳар икки район область бўйичагина эмас, ҳатто республикада ҳам пахта тайёрлашда орқада қоляпти. Ахир, ўтган йилларда бу районлар машина теримида карвонбоши эди-ку! Нега бу йил шуҳрат қўлдан бой бериб қўйиляпти. «Машиналарни тўла қувват билан ишлатиб, йиллик планни 10—12 иш кунида бажарамиз!» деб ҳамма ёққа жар солган хўжаликларнинг раҳбарлари қани? Нега ҳосил тақдири ҳал қилиниб, бир йиллик меҳнатимизга якун ясалаётган ғанимат дамларда уларнинг овози чиқмай қолди?

Гагарин райони ҳақида гап борганда сурхондарёлик ўртоқлар «яхши от кейин чопади, гагаринликлар нималарга қодир эканликларини теримда кўрсатади» дейишган эди. Яхши от чопадиган, жўжа кузда саналадиган фурсат келса ҳамки ҳамон силжиш бўлмаяпти. Район ўтган беш кунликда пахта тайёрлашда пастдаги биринчи ўриндан бир поғона кўтарилди. Шуми юксалиш? Машиналар ролини камситаётган термизликлар эса пастки ўринга тушиб, муқим жойлашиб олди. Областнинг улкан «оқ олтин» хирмонига ҳар бир звено, бригада, бўлим, колхоз ва совхоз, район ўз улушини қўшиши керак. Шунда ялпи юксалишга эришилади. Аммо, гагаринликлар билан термизликлар шундай қилмаяпти. Наманган областида ингичка толали пахта тайёрлашда кескин ўзгариш қилинаётган бир кезда бу қимматбаҳо хом ашёнинг макони бўлган Сурхондарёда кунлик ўсишда депсиниб турилибди.

Хоразмлик пахтакорларнинг ғайрати чакки эмас. Лекин машина терими кўнгилдагидек ташкил этилмаяпти. Шунинг учун ҳам Хива, Урганч, Ҳазорасп районларида силжиш яққол кўзга ташланмаяпти. Ўтган йилларда байроқдор бўлиб келган Янгиариқ райони ўрта нуқтадан юқорига кўтарилмаяпти. Хоразмда суръатни кўтариш учун ишчи кучи ҳам, техника воситалари ҳам етарли, ҳамма гап ундан ишнинг кўзини билиб, оқилона фойдаланишга боғлиқдир. Хоразмликлар бир сўзли, ваъдасига вафодор кишилар. Улар астойдил ҳаракат қилсалар, ўтган йиллардаги довруғни қайтариб олишлари мумкин.

Қашқадарёнинг Шаҳрисабз райони давлатга 48 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» етказиб бериб, ғалаба рапортига имзо чекди. Яна 12 минг тонна дурдона тайёрлаб, ялпи кўрсаткични 60 минг тоннага етказиш учун кураш бошлади. Район пахтакорлари она-Ватанга фақат юқори сорт пахта етказиб бермоқдалар, уруғлик пахтани кўпроқ тайёрлаш учун курашмоқдалар. Пахтани хом териш, нобуд бўлиши ва ифлосланишига бутунлай йўл қўймаётирлар.

Шундай илғор район сафида Яккабоғ, Қарши ва Китоб районлари ҳам бормоқда. Бу районларнинг пахтакорлари ҳам ғалаба рапорти беришга тайёрланяпти. Лекин Ульянов, Косон районларида теримда жанговар сафарбарлик сезилмаяпти, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш ўрнига кўпроқ йиғилишлар ўтказиш, қарорлар қабул қилиш билан банд бўлиб қолиняпти, меҳнат интизоми мустаҳкамланмаяпти. Оқибатда тарозига қўйилган пахта яхши тош босмаяпти.

Самарқанднинг Оқдарё, Булунғур, Фарғонанинг Олтиариқ районларида ҳам теримдаги ўзибўларчилик, вазиятни пайқаб олмаслик, масъулиятни тўла сезмаслик ҳоллари ҳамон давом этмоқда.

Пахта теримидаги қолоқ районларнинг раҳбарларига қачонгача имиллайсиз деб савол бериш жоиздир. Айни кезда машиналар шарофати билан кўпчилик районларда пахта тайёрлашда кескин юксалишга эришилаётганини эслатиб, машиналарни менсимаслик нечоғли ташвишли аҳволга солиб қўйишини ёдларига солиб қўйиш ҳам ўринлидир.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ИДЕОЛОГИЯ ВА ҲАЁТ

РАЙКОМ ВА ГАЗЕТА

Матбуотга кундалик партиявий раҳбарлик унинг жанговарлиги, таъсирчанлиги ва ошкоралигини таъминлашда муҳим роль ўйнайди. Каттақўрғон шаҳар ва район партия ташкилотлари бу борада кўпгина ибратли ишлар қилмоқда. Районда чиқадиган «Зарафшон» газетаси мазмуни ва ғоявий йўналишини мунтазам яхшилаб бориш, журналист кадрларнинг ғоявий-сиёсий савияси ва маҳоратини ошириш юзасидан доимий ғамхўрлик кўрсатиш, уларни район олдида турган энг муҳим вазифаларни ёритишга йўллаб туриш район ва шаҳар партия комитетлари фаолиятидан муҳим ўрин олмоқда. Кундалик партиявий раҳбарлик таъминлангани сабабли газета коллектив пропагандист, коллектив агитатор ва коллектив ташкилотчи сифатидаги ўзининг шарафли бурчини муваффақиятли адо этмоқда.

«Зарафшон» газетаси 1931 йилдан бери нашр этилаётир. У кенг меҳнаткашлар оммасини партия ва ҳукумат қарорларини амалга оширишга ишига сафарбар этувчи ўткир сўзи билан кишиларга таъсир ўтказишда бой тажриба тўплаган. Газета саҳифаларида район меҳнаткашлари ҳаётига доир турли мавзу ва жанрларда ёзилган материаллар мунтазам ёритиб борилмоқда.

Редакция ишини планлаштириш ва бу планларнинг бажарилишини мунтазам назорат қилиш матбуотга партиявий раҳбарликнинг муҳим йўналишларидан биридир. «Зарафшон» газетаси ўз ишини перспектив план ва шу пландан келиб чиққан ҳолда аниқ ва пухта ўйлаб тузилган квартал ва оператив планлар асосида ташкил этмоқда. Перспектив ва квартал планлар райкомнинг бюро мажлисида кўриб чиқилади ва тасдиқланади. Иш планларини бундай коллегиаллик билан муҳокама қилиш газета саҳифаларида шу кун ҳаётига доир энг актуал материалларнинг ғоявий-сиёсий савиясини ошириш, мазмундорлиги ва таъсирчанлигини таъминлаш имконини бермоқда.

Райком бюроси газета планларини муҳокама қиларкан, ўз навбатида газетага янги мавзуларни тақдим этиб, планга қўшимча ва ўзгартишлар ҳам киритади. Масалан, газетанинг шу йил иккинчи квартал планини бюро мажлисида муҳокама қилинаётган пайтда редакция коллективига район хотин-қизлари ҳаётига доир материалларни кўпайтириш, унинг мазмундорлиги ва таъсирчанлигини ошириш, болалар боғча ва яслилари, қишлоқ клублари ва кутубхоналари ишини кенг ёритиб боришни таклиф этди. Ҳақиқатан ҳам бу район ҳаётига доир энг актуал мавзулардан ҳисобланарди. Редакция ижодий коллективи район партия ташкилоти топшириғини сидқидилдан адо этмоқда. Ҳозир бу муҳим мавзуга доир материаллар газетанинг деярли ҳар бир сонида бериб борилмоқда.

Газетанинг таъсирчанлиги ва жанговарлиги кўп жиҳатдан шу ерда ишлаётган журналист кадрларнинг ғоявий-сиёсий савияси ва маҳоратига боғлиқ. Бу эса, партия ташкилотларидан матбуотни малакали кадрлар билан таъминлаш ва мустаҳкамлаш борасида мунтазам ғамхўрлик кўрсатишни талаб этади. КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда район газеталарининг ролини ошириш тўғрисида» ҳамда «Журналист кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашни яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарорларида ана шу масала алоҳида таъкидлаб кўрсатилган. Район ва шаҳар партия комитетлари олдига ўз органларини сиёсий етук ва юксак маҳоратли журналист кадрлар билан мустаҳкамлаш вазифаси қўйилган.

Каттақўрғон шаҳар ва район партия комитетлари ушбу қарорларга изчил амал қилган ҳолда газета ижодий коллективига ҳар томонлама доимий амалий ёрдам кўрсатмоқда. «Зарафшон» газетасида кейинги йилларда матбуот соҳасида бой тажриба тўплаган, малакали журналист кадрлар сафи анча кенгайди. Бу ерда газета ходимларининг кўпчилик қисми олий маълумотли мутахассислардир. Газета редактори Ф. Нуруллаев, редактор ўринбосари М. Элмуродов, масъул секретарь Ҳ. Жалилов, бўлим мудири А. Жалилов ва фотомухбир Ф. Мажидов СССР Журналистлар союзининг аъзоларидир. Район партия комитети йўлланмаси билан газета ижодий ходимларидан икки киши Тошкент олий партия мактаби қошидаги областлараро бир йиллик курсда ўқиб, ғоявий-сиёсий билимларини ошириб қайтди. Райком қошидаги партия активи мактабига газета ходимларидан беш киши қатнаб ўқимоқда. Редактор ўринбосари, маданият бўлими мудири, масъул секретарь ҳамда корректорлардан иборат тўрт киши республика ва область газеталарида стажировкада бўлиб, тажриба ўргандилар. Шунингдек, редакция қошидаги маҳорат тўгарагида барча журналистлар ўзларининг назарий билимларини оширмоқдалар.

Газета редакцияси бошланғич партия ташкилоти ижодий ходимларнинг малака ва тажрибасини мунтазам ошира бориш иши билан яқиндан шуғулланмоқда. Партия йиғилишларида бўлим мудирлари ва коммунист журналистларнинг ўқиши, ғоявий чиниқиши, ўз устларида қандай ишлаётганлиги ҳақидаги ҳисоботлари муҳокама қилиб борилмоқда. Танқид ва ўз-ўзини танқид ишдаги камчиликларни вақтида тугатишнинг муҳим омили бўлаётир.

Район партия комитети ходимлари редакция коллективи билан тез-тез учрашиб, газетанинг жанговарлиги ва унда босилаётган материалларнинг таъсирчанлигини ошириш юзасидан суҳбатлар ўтказиб турадилар. Газетада райком ва шаҳарком секретарлари, бўлим мудирлари ва инструкторларнинг шаҳар ва район ҳаётига доир мақолалари вақти-вақти билан босилиб туради. Шаҳар партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Т. Ҳакимов, бўлим мудири ўринбосари Ю. Қораев, инструктор А. Набиева, райкомнинг бўлим мудири Р. Нуриазаров, ходимлардан Ш. Абдуҳакимов, Ҳ. Юсупов ўртоқларнинг мақола ва корреспонденциялари таъсирчанлиги ва сафарбарлик кучи билан ажралиб туради.

Газетанинг жанговарлиги кўп жиҳатдан мухбирлар активига, уларнинг ишчанлиги ва оперативлигига боғлиқдир. «Зарафшон» газетасида бу соҳада анчагина ибратли ишлар қилинди. Газета ўзининг доимий ишчи ва қишлоқ мухбирларига эга. Колхоз ва совхозларда, йирик ташкилотларда мухбирлар пости ишлаб турибди. Редакция вақти-вақти билан газетхонлар конференциясини ўтказиб туради. Бўлимлар қошидаги авторлар советлари газетанинг қизиқарли ва ранг-баранг материаллар билан чиқишига яқиндан ёрдам бермоқда.

Етти йилдирки, район партия комитети ташаббуси билан редакция қошида ташкил қилинган ишчи — қишлоқ мухбирлари университетлари муваффақиятли иш олиб бормоқда. Ҳозиргача университетни 150 киши битириб чиқди. Абдулла Рўзиев, Зубайдулла Ҳикматов, Суюн Қозоқов, Нусрат Ҳожиевлар ўзларининг лавҳа, репортаж ва корреспонденциялари билан газетага актив иштирок қилмоқдалар.

Газетага партиявий раҳбарлик соҳасида ютуқлар билан бирга камчиликларга ҳам йўл қўйилмоқда. Газетада босилаётган баъзи принципиал характердаги материалларнинг шаҳар ва район партия комитетлари диққат-эътиборидан четда қолаётгани бунга яққол мисолдир.

Каттақўрғон шаҳар ва район партия комитетлари ишдаги камчиликларни тугатиб, матбуотга раҳбарликнинг форма ва методларини янада такомиллаштиришлари, газетанинг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ҳамда уларни тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли тугаллаш ишига сафарбарлик ролини кучайтиришлари зарур.

О. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

ЛЕНИНДАН ЎРГАНИШ КЕРАК

КИСЛОВОДСК (Ставрополь ўлкаси), 8 октябрь. (ТАСС мухбири Н. Стяжкин). Бу ерда «Ўрта мактабда В. И. Ленин ҳаётини, фаолиятини, асарларини, КПСС ҳужжатларини ўрганиш» мавзуида Бутуниттифоқ илмий-амалий конференцияси ўтмоқда. Конференцияни СССР Маориф министрлиги, ВЛКСМ Марказий Комитети, СССР педагогика фанлари академияси ва КПСС Ставрополь ўлка комитети ташкил этди.

Конференция иштирокчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ялпи мажлисда ўқиб берилган самимий табрикномасини баланд руҳ билан кутиб олдилар. Мазкур табрикномада мамлакатимиздаги барча педагогларнинг Ленин меросини пропаганда қилиш соҳасидаги ишларига юксак баҳо берилган.

Конференцияда ўқитувчилар, олимлар, халқ маорифи органларининг раҳбарлари, партия ва комсомол ходимлари ёш авлодни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, марксча-ленинча дунёқарашни шакллантириш, ёшларни актив меҳнат фаолиятига жалб этишнинг янги форма ва методлари тўғрисида доклад қилдилар.

Конференция иштирокчилари сессия машғулотларида тажриба ўртоқлашадилар, Ставрополнинг педагогик коллективлари билан учрашадилар, мактаблардаги Ленин музейларини бориб кўрадилар.

ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ ХОДИМЛАРИ КЕНГАШИ

8 октябрь куни Тошкентда очилган Бутуниттифоқ кенгаши шаҳарлараро автомат телефон алоқасини ривожлантиришнинг ва шу телефондан фойдаланишни ташкил қилишнинг асосий йўналишларига бағишланди. Кенгашда иттифоқдош республикалар алоқа министрликларининг ходимлари, РСФСР ўлка, область бошқармаларининг раҳбарлари, илмий-тадқиқот институтларининг мутахассислари, лойиҳаловчилар, инженерлар, конструкторлар ва тармоқнинг бошқа мутахассислари иштирок этмоқдалар.

Кенгашда шаҳарлараро телефон тармоқларини тайёрлаш ва янада автоматлаштириш масалалари муҳокама қилинади, мамлакатдаги йирик автомат телефон станцияларининг иш тажрибаси тўғрисидаги докладлар тингланади, бошқа масалалар кўриб чиқилади. Кенгашда алоқанинг ягона автоматлаштирилган системасини вужудга келтиришга қаратилган тавсиялар қабул қилинади.

Кенгаш ҳузурида янги телефон техникаси кўргазмаси очилди. Кўргазмага шаҳарлараро телефон каналларини ташкил этиш учун ишлатиладиган аппаратлар, турли автомат ўлчаш асбоблари қўйилган. Бу ерда шаҳарлараро автомат телефон алоқасининг ишини яхшилашга кўмаклашувчи ҳар хил қурилмалар ҳам бор.

(ЎзТАГ).

ҚАРС ИККИ ҚЎЛДАН

УРГАНЧ МАКТАБГАЧА ТАРБИЯ БИЛИМ ЮРТИ БИНОСИ ҚУРИЛИШИДА ИШГА НИМАЛАР ТЎҒАНОҚ БЎЛЯПТИ?

Биз объектга келганимизда бу ерга янги юборилган мастер Сергей Григорьевич Златогорский асабийлашиб ўтирган экан. Сабабини суриштирдик.

— Ҳамиша шу аҳвол, — куйиниб гапирди у. — Қоришма келмаяпти ҳанузгача. Ишчилар эса қўл қовуштириб ўтиришга мажбур.

Соат миллари кундузги 12 га яқинлашиб қолганди биз суҳбатлашаётган чоқда. Билим юртининг 200 талабасига мўлжалланган ётоқхона қурилишида бундай воқеа ҳар кун, кунаро бўлиб, ошдан чиққан тошдек, ишчилар дилини ғаш қилар экан.

Бу қурилиш объектига «йўргак»лигидаёқ «дард» тегди. Урганчликлар чинми-ҳазилми, ишқилиб ё қурилиш, ё унинг қурувчилари туя гўшти емаганмикан деб юришди. Бу гапда жон бор эди. Қурилишга бултур кеч кузакда қўл урилди. Ноябрь ойида қурилишни қўлига олган Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли Урганчдаги 167-қурилиш трестининг 3-қурилиш-монтаж бошқармасининг бир гуруҳ бинокорлари кўч-кўронни келтириб ташлашди. Шу куйи ишни ҳам имиллаб бошлашди. 1974 йилнинг декабрь, шу йилнинг январь-февраль ойларида пойдевор ётқизиш ишлари олиб борилди. Бошқарманинг Вячеслав Снипич бошлиқ бетончилар бригадаси қўлидан эстафетани олган Саъдулла Султонов етакчилигидаги комплекс бригада кейинги ишларни бирмунча жадаллаштиришга муваффақ бўлди. Чунки бригададаги йигирма азаматнинг қўлидан келмайдиган кор-ҳунар, иш йўқ десак муболаға бўлмас. Ғишт теришади, сувоқ қилишади, пол тузатишади...

Бу бригада иш бошлаганидан уч ойдан кейин Н. Злобин услуби асосида ишлаш учун шартнома тузилди. Айниқса, шундан кейин юмушлар сезиларли тезлашиб кетди.

Аммо... юқорида тилга олганимиздек, баъзи ғовлар ғовлаб, қурилиш суръати ва сифатига салбий таъсир кўрсатяпти.

Объектни қурилиш материаллари билан таъмин қилишда узилишлар ва бошқа нуқсонлар бор. Чунончи, ойна ромлари, полбоп материаллар ва бошқа жиҳозлар ўз вақтида етказиб берилмаяпти.

— Ишлар жудаям жадаллашиб кетган бўларди, — дейди бригадир С. Султонов ачиниш оҳангида. — Афсуски, материал билан таъминлашга совуқ муносабат ишнинг белига тепмоқда.

Бригадир ҳақ. Материал таъминотининг ёмонлиги хусусида фактлар ва актлар бемаза қовун уруғидек кўп. Мана, улардан бир шингил. Бошқарма маъмурияти бу қурилиш учун фақат август ойида 85 дона дераза роми, 6 кубометр пол тагига қўйиладиган ва шунча миқдорда пол четига қоқиладиган тахтага буюртма берган эди. Бироқ, 127-қурилиш трестининг техника ишлаб чиқариш комплектация бошқармасидагилар бу талабномага лоқайд қарадилар.

Объектда алмисоқдан қолган моторли «КП-100» маркали башняли кран бор. Икки мотор ўрнига бир мотор билан ишляпти «бечора» машина. Ҳар ойда камида бир ҳафта «дам» олади. Ишчилар ноилож кранни қўл кучи билан идора қилишиб, «ишлаб» турадилар. Қурилиш министрлигига қарашли «Узстроймеханизация» трестининг (Тошкент) Урганчдаги механизациялаш ишлари бўйича бошқармасининг бошлиқлари, бошқа мутасадди раҳбарлар бу бир моторли машина ҳангомасидан хабардор бўлсалар-да, негадир бош оғритгилари келмади шекилли, фақат қайта-қайта талаб, эътирозлардан, партия, совет ташкилотларининг аралашувидан кейингина бошқарманинг янги бошлиғи Юрий Васильевич Базаров амалий иш қилди, мотор топиб қўйилди.

Фақат бир неча ой ичида краннинг меъёрида ишламаганлиги, бунга баъзи раҳбарларнинг масъулиятсизлик билан муносабатда бўлганлиги оқибатида ўнлаб киши куни, қимматли дақиқалар бой берилди...

Қурилишга кўп ҳолларда сифатсиз материаллар келтириляпти: ғиштлар синиқ. Қоришмага цемент кам қўшилганидан сифати паст. Бунинг устига ғишт, тахта каби материаллар ҳужжатда кўрсатилганидан анча кам. Масалан 1200 дона деб ёзилган ғишт 900-1000 дона чиққан, 6,5 кубометр тахта эса олти кубометрга аранг етган. Бу хусусда актлар тузилган.

Трестнинг техника ишлаб чиқариш комплектация бошқармаси раҳбарлари (бошлиғи Жуманазар Юсупов) бундай «таъминот»га пинак бузишмаяпти. Фақат уларгина эмас, бошқарма партия ташкилоти, халқ контроли группаси ҳам нуқсонларни, айбдорларни аниқлаш, қайд қилиш билан чекланишяпти, холос. Бу қурилиш объектига раҳбарлик қилаётган мастер Георгий Ким, таажжуб, халқ контроли группасининг раиси-ку ахир?!

Шу билан бирга лойиҳа-смета ҳужжатларида белгиланган айрим тадбирларнинг рўёбга чиқарилмаганлигини айтиш керак. Даставвал, бу ерда 28 ўринга 20 киши ишлаётганини таъкидлаш лозим. Водопровод линияси ўтказилиши керак эди, афсуски, ичиш ва бошқа мақсадлар учун сув анча узоқдан ташиб келтирилмоқда.

Яна бир муаммо. Баъзи субпудратчи ташкилотлар ишларни кейинга судрашяпти. Масалан, электр линияларини монтаж қилиш, газ, сув йўлларини ўтказиш, канализация шохобчаларини ўрнатиш ишлари пайсалга солинмоқда. Шу йилнинг саккиз ойи мобайнида қурилишда бир минг сўмлик электр-монтаж ишлари амалга оширилган холос. Бошқа юмушларга, жумладан, газлаштириш, вентиляция, канализация шохобчаларини монтаж қилишга қўл ҳам урилмаган.

— Шундай бўлса-да амал-тақал қилиб, планни бажардик, — дейишди бошқарма план бўлимидагилар, — 151 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари адо этилди. Агар ғовлар бўлмаганида план ошириб бажарилган, ишлар тезлашиб кетган бўларди.

Қарс икки қўлдан деб шуни айтадилар-да.

Т. РАҲИМБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбирлар пости аъзоси.

СССР ОЛИЙ СУДИНИНГ ПЛЕНУМИ

Яқинда Л. Н. Смирнов раислигида СССР Олий судининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди.

Судларнинг ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашини кучайтириш чоралари тўғрисидаги қонунларни қўллаш практикаси масаласи муҳокама қилинди. Пленум судларга ушбу масала юзасидан уларнинг фаолият самарадорлигини янада оширишга қаратилган тушунтиришлар берди. Жумладан, маст ҳолатда жиноят қилинганлиги тўғрисидаги ҳар бир ишни айбдорга жазо чорасини белгилашда унга масъулиятни оғирлаштирувчи ҳол деб қараш тўғрисидаги масалани муҳокама қилиш кераклигига судларнинг эътибори жалб қилинди. Балоғатга етмаганларни ичкиликбозликка жалб этиш тўғрисидаги ишлар, шунингдек самогон ва уйда тайёрланадиган бошқа ўткир спиртли ичимликлар тайёрлаш тўғрисидаги ишлар ҳар томонлама ва тўла тергов қилинишини таъминлаш зарур деб таъкидланди.

Пленум ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашда судлар алкоголизмдан мажбурий даволаш тайинлашларини ҳамда спиртли ичимликларни суиистеъмол қилиб, ўз оиласини қийин моддий аҳволга солиб қўювчи шахсларнинг ҳуқуқий лаёқатини чеклаб қўйишни кўзда тутувчи қонун нормалари муҳим роль ўйнашини уқтирди. Пленум спиртли ичимликларни суиистеъмол қилиш муносабати билан чиққан ишлар юзасидан судловнинг олдини олиш ва тарбиявий таъсир кўрсатишини кучайтириш зарурлигига, бундай ишларга жамоатчилик эътиборини янада кенгроқ жалб қилиш тўғрисида судларга йўл-йўриқ берди.

Пленум ўғирлаш, наркотик, кучли таъсир этувчи ва заҳарли моддаларни қонунга хилоф равишда тайёрлаш ва сотишга қарши курашни кучайтириш тўғрисидаги қонунларни қўллаш юзасидан суд практикаси тўғрисидаги масалани ҳам кўриб чиқди. Шу жиноятлар СССРда унча кўп тарқалмаган бўлса-да, уларнинг катта ижтимоий хавфсизлиги ҳамда шу жиноятларни қилганлик учун қонун бўйича қаттиқ чоралар белгиланганлиги судлардан шу категориядаги ишларни кўриб чиқишга доимо эътибор бериб туришни талаб қилади. Пленум жиноятнинг ҳамма қатнашчиларини, айниқса наркотик моддалар тарқатувчи шахсларни аниқлаш ва жазолаш, уларнинг жиноят қилишига ёрдам берган сабаблар ва шарт-шароитларни аниқлашга, шунингдек наркотик моддалар ҳарид этиладиган манбаларни топиш муҳимлигини таъкидлади.

Пленум СССР Олий судининг аъзоси Г. И. Бушуевни СССР Олий суди ҳарбий коллегиясининг раиси лавозимига тасдиқлади, шунингдек СССР Олий суди раиси ва СССР Бош прокурорининг граждaнлик ишлари ва жиноий ишлар юзасидан суд ҳукмларига берган норозиликларини ҳам кўриб чиқди.

Пленум ишида СССР Бош прокурори Р. А. Руденко ва юстиция министри В. И. Теребилов қатнашдилар.

(ТАСС).

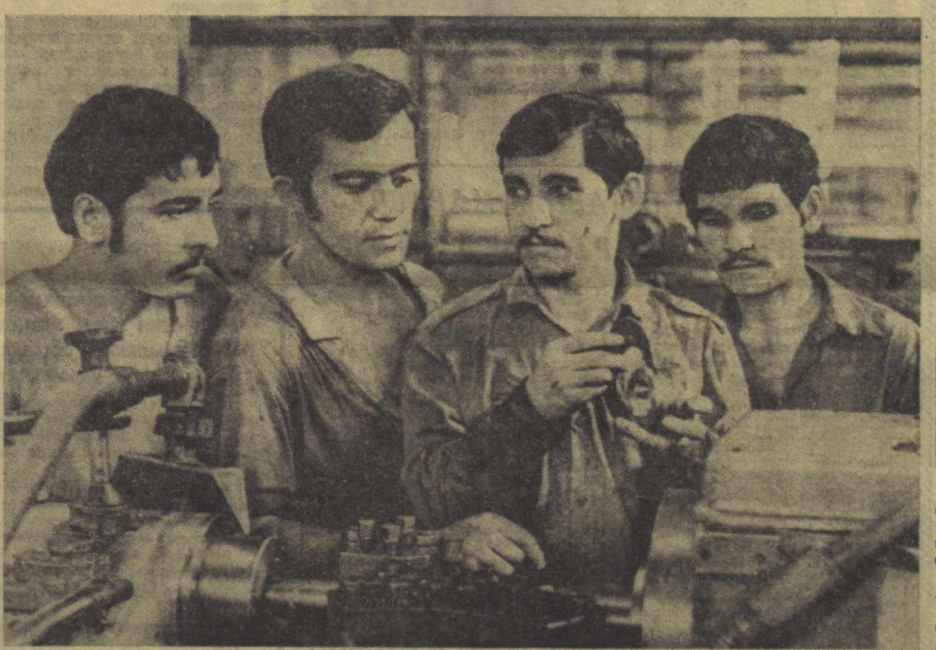

Тошкент агрегат заводи коллективи қишлоқ хўжалиги машиналарига кўплаб эҳтиёт қисмлар етказиб бермоқда. Суратда: 10-механика цехининг илғор ака-ука ишчиларидан Тельман, Эркин ва Фрунзе Салимовлар мусобақадош ҳамкасби Зафар Ҳакимов (чапдан иккинчи) билан маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

ЖАҲОН АНЖУМАНИ ҚАТНАШЧИЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Москвада 13 октябрь куни очиладиган қизлар жаҳон анжумани қатнашчилари — Умумафрика ёшлар ҳаракатининг вакиллари учрашув олдидан Ўзбекистонга келдилар. Делегатлар Тошкентда В. И. Ленин ҳайкали ёнига ва Номаълум солдат қабрига гуллар қўйдилар. Улар республика пойтахтининг кўркам жойлари билан танишдилар. Тошкент тўқимачилик комбинатига, Ўзбекистон комсомоли тарихи музейига бордилар. Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида бўлдилар.

Қизлар жаҳон анжуманининг қатнашчилари Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетида қабул қилиндилар.

Меҳмонлар 8 октябрда Самарқандга жўнаб кетдилар.

(ЎзТАГ).

РИВОЖЛАНГАН СОЦИАЛИСТИК ЖАМИЯТ

ПРОПАГАНДИСТЛАРГА ЁРДАМ

Ривожланган социалистик жамият — социалистик қурилишнинг янги босқичи, коммунизм қурилиши томон қўйилган жиддий қадамдир. Бу жамият социализмнинг ўтмиш босқичлари билан узвий боғланган ва унинг ривожи ва такомиллашиши замирида ўсиб чиққан бир жамиятдир.

В. И. Ленин 1918 йилдаёқ Ватанимизнинг келажаги ривожланган социализм қуриш эканлигини таъкидлаган эди. Коммунистлар партияси Ленин ғояларини изчиллик билан амалга ошириб мамлакатимизни ривожланган социализм жамиятига олиб келди.

Ривожланган социализмнинг асосий белгилари биринчи марта 1969 йилдаги коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгашида ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқида ва КПССнинг XXIV съездида қилган докладида таърифлаб берилди. Иқтисодий жиҳатдан ривожланган социализм халқ хўжалигининг юксаклиги ва динамик равишда ҳар томонлама ривожланиши, унинг миқёсининг кенглиги ва мураккаблиги билан, назарий ва амалий фанларнинг ривожланиши ҳамда мураккаб техника иқтисодий вазифаларини ҳал қилишга қодир бўлган юқори малакали кадрларнинг мавжудлиги билан белгиланади. Социал жиҳатдан эса ривожланган социализм жамиятимизнинг социал бирлиги, халқлар ўртасидаги дўстлик, янги ижтимоий муносабатлар, меҳнаткаш синфлардан иборат бўлган синфий структуранинг қарор топиши билан характерланади. Ривожланган социализм — социалистик қурилишнинг ўтмиш босқичларининг давоми ва ривожланиши асосида пайдо бўлган бир жамият, у ўзининг ривожида бир қанча тарихий босқичларни ўтган. Маълумки, СССРда социализмнинг тўла ғалабаси 30-йилларнинг иккинчи ярмида қозонилган. Бу ғалабага капитализмдан социализмга ўтиш даврида (1917—1937 йиллар) амалга оширилган революцион ўзгаришлар, иқтисодий ва ижтимоий ҳаётимизни социалистик негизда қайта қуриш натижасида эришилди. Мамлакатимизда социализм ғалабаси партиянинг XVIII съездида қайд қилиниб унда мамлакатимизда «Коммунизмнинг биринчи фазаси — социализм асосан амалга оширилганлиги таъкидланган эди. 1936 йилда қабул қилинган янги совет Конституциясида эса мамлакатимизда социалистик жамият қурилгани қонуний равишда асосланган. Социализмнинг бу тарихий ғалабаси ривожланишнинг янги босқичини — «синфсиз социалистик жамиятни қуришни тугаллаш ва социализмдан аста-секин коммунизмга ўтиш даврини бошлаб берди. Бу тарихий давр айни вақтда ривожланган социализмга ўтиш эди. Демак, социализмнинг бу босқичи 30-йилларнинг иккинчи ярмидан бошланиб, 60-йилларга бориб қарор топди ва ривожида давом қилмоқда. Баъзи авторлар ривожланган социализм билан коммунизм ўртасида яна бир босқич — юқори ривожланган социализм босқичи бўлиб ўтишини эътироф қиладилар. Аммо улар бу икки босқич — ривожланган социализм ва юқори даражада ривожланган социализмнинг белгиларини аниқлаб беролмаганлар. Бизнингча, ривожланган социализм босқичида коммунизмнинг моддий-техника базаси ва коммунистик ижтимоий муносабатлар яратилар экан, социализмнинг яна айрим босқичига юқори даражада ривожланган социализмга эҳтиёж қолмаса керак. Ривожланган социализмнинг келажаги, унинг тараққийси ва такомиллашиши коммунизмнинг юқори фазаси учун асос бўла олса керак, деб тушунамиз.

Социализмнинг юқорида айтиб ўтилган икки босқичи бир-биридан тубдан фарқ қилмайди. Ҳар иккала босқич ҳам социалистик мулкка ва бир типдаги ишлаб чиқариш муносабатларига асосланади. Булар икки хил ижтимоий тузум ҳам эмас, балки бир ижтимоий тузумнинг икки босқичидир. Иқтисодий адабиётда баъзи авторлар социализмнинг бу икки босқичларини (даврини) турли ижтимоий тузумлар деб таърифлашга уринадилар, шунинг билан ихтиёрсиз равишда коммунизм ҳақидаги марксизм таълимотига зид ўларoқ коммунизмни уч фазалик формация деган хулосага келадилар.

Ривожланган социализм коммунизмнинг қуйи фазаси бўлиб, у социализмнинг биринчи босқичидан жиддий фарқ қилади ва ўзига хос хусусият ва белгилар касб этади.

Ривожланган социализмнинг асосий белгиларини ва биринчи навбатда иқтисодий белгиларини таърифлаш мазкур мақоланинг айни муддаосидир.

Энг аввал ривожланган социализм ишлаб чиқариш воситаларини умумлаштириш даражаси жиҳатдан 30 йилларнинг иккинчи ярмида қарор топган социализмдан фарқ қилмайди, лекин ишлаб чиқарувчи кучларнинг ривожланиши даражаси ва ишлаб чиқариш муносабатларининг камолоти жиҳатидан етук ва ривожланган социализм ҳисобланади. Ривожланган социализм — ўзига хос моддий-техника базасига эга ва социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари ва иқтисодий қонунлар системасидан иборат, лекин у мустақил ишлаб чиқариш усули ҳам эмас ва коммунизмнинг махсус фазаси ҳам эмас, балки коммунистик ишлаб чиқариш усулининг қуйи фазасидан иборат.

Ривожланган социализм ишлаб чиқарувчи кучларнинг юқори даражаси билан ва юқори иқтисодий кўрсаткичлар билан характерланади: 1) Юқори даражада ривожланган ва кўп тармоқли замонавий саноатнинг мавжудлиги, илмий-техника тараққиётининг мураккаб вазифаларини ҳал қилишга қодирлиги (ҳозир саноатимиз Америка Қўшма Штатлари саноат маҳсулотининг 75 процентини ишлаб чиқаришга қодир); 2) Кўп тармоқли ва ривожланган қишлоқ хўжалигининг мавжудлиги (у Америка Қўшма Штатларида ишлаб чиқарилаётган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг 89-90 процентига тенг); 3) Совет фани назарий ва амалий билимларнинг муҳим тармоқлари бўйича дунёда етакчи ўринларга эришиши; 4) Халқ хўжалигида илмий-техника тараққиётининг мураккаб вазифаларини ҳал қилишга қодир юқори малакали кадрлар, илмий-техника зиёлилари ва қобилиятли хўжалик раҳбарларининг мавжудлиги; 5) Жамиятнинг моддий-техника базасида катта ўзгаришлар юз берди. Саккизинчи беш йилликнинг охирига келиб 1940 йилга нисбатан қуйидаги юқори иқтисодий қудратга эришилди: а) Жами ижтимоий маҳсулот ишлаб чиқариш 8 марта ошди; б) Миллий даромад эса 8,6 мартага; в) Асосий ишлаб чиқариш фондлари 7,5 марта; д) Меҳнат унумдорлиги саноатда 5 марта, қишлоқ хўжалигида эса 3,2 марта ошди.

Мамлакат иқтисодий қудратининг беқиёс юксалиши билан бирга, халқ хўжалигининг сифат кўрсаткичлари тубдан яхшиланди. Бу эса аҳолининг узлуксиз ошиб бораётган моддий ва маданий эҳтиёжларини тўларок қондириш имконини берди. Сифат ўзгаришларини мана бу кўрсаткичлар билан тасвирлаш мумкин: а) халқ хўжалигининг структураси яхшиланди: ёқилғи балансининг ижобий структураси яратилди (ёқилғи балансида нефть, газ ва электр энергия ҳиссаси ошди). Саноатда техника тараққиётини белгиловчи прогрессив тармоқлар: а) электроэнергетика, машинасозлик, химё ва рангли металлургия саноати ва бошқалар ривожланди: б) социалистик такрор ишлаб чиқаришнинг интенсив усулига ўтилиши ривожланган социалистик

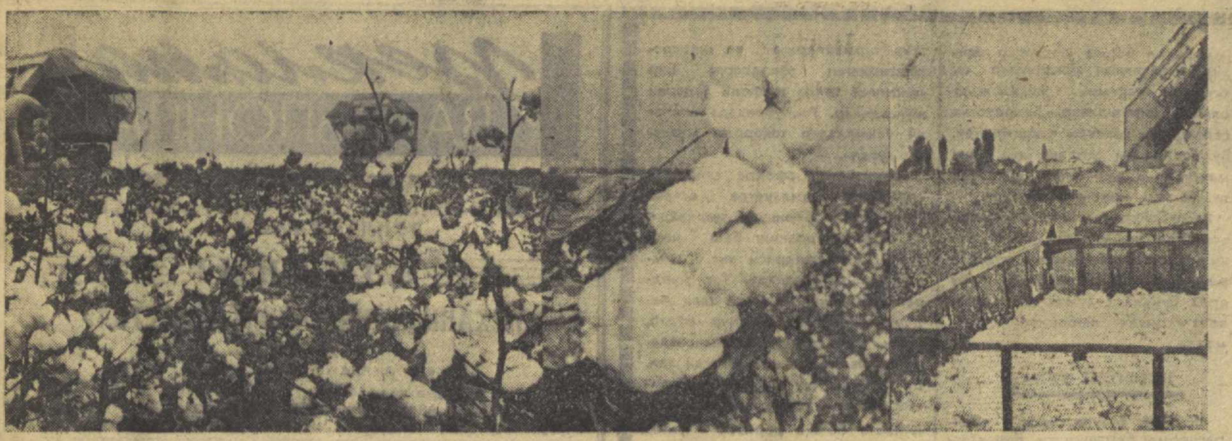

Пахта терими кун сайин қизғин паллага киряпти. Олтин қўллар меҳнати бунёд этган «оқ олтин» тезкорлик билан териб олиниб хирмонларга қут-барака киряпти, марра яқинлашмоқда. Янгийўл районидаги Жданов номли колхоз марди-майдонлари ҳам суръат отига қамчи босиб тезликни кун сайин оширмоқдалар. Айниқса Эрматой Мамбетова бошлиқ бригаданинг «зангори кема» капитанлари унумли ишламоқдалар. Мавсумда 150-160 тоннадан «оқ олтин» теришга аҳд қилган Валижон Урозов, Илёс Маҳамбоев ўртоқлар кунига ўз агрегатлари бункеридан 7-8 тонна дурдона тўкишга муваффақ бўлмоқдалар. Суратда: колхоз пахтазорларида «зангори кема»лар жавлон уряпти.

А. Абалян фотоси.

Илғор тажрибаларни оммалаштирайлик

МАШИНА ТЕРИМИНИНГ ҚУЛАЙ УСУЛИ

Пахта йиғим-теримида энг қизғин дамлар бошланди. Тадбиркор деҳқонлар, ғайратли механизаторлар суръат отига қамчи босмоқдалар. Шу кеча-кундузда қаерда йиғим-терим ишлари оқилона ташкил этилган бўлса, ўша ерда ҳар куни йиллик планнинг 5-6 проценти, ҳатто ундан ҳам кўпроқ миқдорда пахта тайёрланмоқда. Қўриқ воҳамизнинг азамат механизаторлари ҳар сафаргидай бу йил ҳам ўзларининг нималарга қодир эканликларини намойиш этмоқдалар. 3000 га яқин «зангори кема» бункерларидан ҳар куни ўрта ҳисобда 4-5 минг тоннадан «оқ олтин» тўкиляпти. Натижада кунлик суръат кутилганидан ҳам зиёда бўлмоқда.

Районимизда эса кунига йиллик планнинг 6-7 проценти миқдорида пахта териб давлатга топширилмоқда. Бунга биз ҳам ўзимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшаётирмиз. Ҳозирча кунлик ўсишда районда ҳеч ким бизни қувиб ўта олганича йўқ. Шунинг учун ҳам 6 иш кунида йиллик планни 60 процентга етказиб қўйдик.

Бизнинг совхозимиз райондаги йирик хўжаликларнинг бири. Ўн йилликнинг якунловчи йилида 5 минг гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан пландаги 19 ўрнига 31 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилганмиз. Хўжалигимиз қўриқ ерда ташкил топган. Ишчи кучларимиз етарли эмас. Шунинг учун биз пахта етиштириш ва уни йиғиб-териб олиб давлатга топшириш борасидаги барча ишларни техника зиммасига юклаганмиз. Масалан ўтган йили ҳар гектар пахта майдонидан 24 центнердан ҳосил олиб, она-Ватанга жами 11 минг 600 тонна «оқ олтин» топширган бўлсак, шу ҳосилнинг 92 процентини «зангори кема»лар билан териб олдик Ёки хўжаликдаги ҳар бир машина билан ўрта ҳисобда 70 тоннадан пахта терилди. Кўриниб турибдики, ялпи ҳосилни машиналар билан йиғиб-териб олишдаги натижалар ёмон бўлмасада, аммо ҳар бир машинанинг мавсумдаги иш унумидан қаноатланиб бўлмайди. Хўш, машиналарнинг иш унумини ошириш, йиғим-терим агрегатларидан янада самарали фойдаланиш учун нима қилиш керак? Албатта, бу йўлда тинмай изланиш, қидириб топилган янги форма ва услублардан усталик билан фойдаланиш, моҳирона ишга солиш лозим. Биз ана шу йўлдан бориб, бу йилги йиғим-терим мавсумида, машина териминing қулай усулини ўйлаб топдик ва ундан шу кеча-кундузда унумли фойдаланмоқдамиз. Бу усулни шарҳлашдан олдин илгариги, яъни группа усули устида бир оз тўхталиб ўтайлик.

Машина терими группа усулида ташкил этиш ҳам Сирдарё механизаторларининг иш лабораториясида туғилган эди. Ҳозир бу усулдан кўп жойда яхши фойдаланилмоқда. Унинг ўзига хос яхши томонлари бор, албатта. Аммо, бизнинг назаримизда ҳозирги кунга келиб группа усулининг яхши хусусиятлари билан бир қаторда, баъзи ноқулай томонлари ҳам сезилиб қолмоқда. Шуни эътиборга олиб биз бу йилдан бошлаб машина териминининг бригада усулига ўтишга қарор қилдик. Бунга асосан совхозимиз механизаторлари группа-группа бўлиб эмас, балки ҳар ким ўз бригадаси, ўз картасида пахта теради. Биз буни машҳур механизатор Оппоғой Рустамова бригадаси мисолида кенгроқ шарҳлаб кўрайлик. Бригаданинг жами 88 гектар пахта майдони ва унинг учта асосий механизатори бор. Бригаданинг барча пахта майдони учта яхлит картага бўлинади. Бу карталарнинг ҳар бири биттадан механизаторга бириктиб қўйилади. Пахта терадиган механик-ҳайдовчининг иш стажи, тажрибаси ва малакасига қараб карталар ҳажми кичик ёки катта бўлиши ҳам мумкин. Теримга тушишдан олдин бўлим бошлиғи, агрономи ва бригада бошлиғидан иборат махсус комиссия ҳар бир картанинг машина теримига қандай тайёрланганлигини атрофлича текшириб чиқади. Агар текширилаётган карта талабга жавоб берса, у ҳолда махсус акт билан масъул механизаторга топширилади. Сўнгра картанинг бош қисмига тахтача қоқилиб, унга ернинг гектари, план ва мажбурият, кўзда тутилаётган ҳосил чамаси ҳамда шу картада машина теримини олиб бораётган механизаторнинг исми-фамилияси ёзиб қўйилади. Шундай қилиб ҳар бир механизатор ўзи йил бўйи ишлов бериб парвариш қилган майдоннинг пахтасини ҳам ўзи териб беради. Карталар фақат асосий механизаторларгагина бириктилади. Бу усулнинг қўлланишдан асосий мақсадларнинг бири — вақтни тежаш, иш унумини ошириш ҳамда механизаторларнинг ўз участкасига бўлган жавобгарлигини, масъулиятини ошириш бўлса, иккинчи яна бир асосий мақсад — терим сифатини оширишдир. Ана шу йўлда биз бу йил махсус назорат талонини ташкил этдик. Бу талон ҳар бир механизаторга ўз картасини унга топшириш тўғрисидаги акт билан бирга берилади. Совхозда саккиз кишидан иборат махсус сифат комиссияси тузилган. Комиссияга хўжаликнинг бош агрономи раҳбарлик қилмоқда ва у икки группага бўлинган ҳолда иш олиб бормоқда. Сифат комиссиясига иккита машина ажратилган. Улар ҳар куни ҳар бир механизаторнинг иш сифатини кўздан кечиришади. Агар у ёки бу механизатор ўзига бириктиб қўйилган картанинг пахтасини чала терса, тўкилишига йўл қўйса у ҳолда талон огоҳлантириш маъносида тешиб қўйилади. Кимки, икки марта огоҳлантирилса, учинчи бор назорат талони олиб қўйилади ва йиғим-терим даврида тўплаган иш ҳақи 50 процентга камайтирилади.

Бу йил биринчи маротаба жорий этилаётган бу усул ўзининг дастлабки самараларини бермоқда. Сифат комиссияси шу кеча кундузда машина теримини қатъий назорат остида олиб бораётир. Натижада терим сифати кескин ўзгармоқда. 280 нафар механизаторнинг ҳар бири ўз талонига доғ туширмасликка, «зангори кема» капитани деган шарафли номни покиза сақлашга ҳаракат қилмоқда. Терим машиналарининг у бўлимдан бу бўлимга кўчиб юришлари, беҳуда йўл босишлари тугатилди. Механик-ҳайдовчиларга техника хизмати кўрсатиш, иссиқ овқат билан таъминлаш ишлари эса янада қулай бўлиб қолди. Ҳар қайси бўлимда биттадан ремонтчилар группаси ташкил этилган. Бу группада 8-9 тадан слесарь, пайвандловчи бор. Улар терим машиналарининг ҳар биридан вақтида хабар олиб турадилар. Энг муҳими ҳар бир «пўлат от» суворийси ўзи йил бўйи пешана тери тўкиб етиштирган ҳосилини исроф қилмай, тезроқ йиғиб-териб олишга ҳаракат қилмоқда. Юқорида айтиб ўтганимиздек, бу йил машина терими суръати ҳар қачонгидан ҳам юксак бўляпти. Оппоғой Рустамова, Ҳамроқул Исоқов, Эргаш Нуртоев, Эргаш Намозов, Бозор Ёқубов, Ғайбулла Мавлонов сингари пешқадам механизаторларимиз ўз карталарида кунига 10-15 тонна ҳатто ундан ҳам ошириб пахта теришга муваффақ бўлишяпти.

Ҳ. ЛАТИПОВ,
Сирдарё область Оқолтин районидаги Ворошилов номли совхоз директори, иқтисод фанлари кандидати.

А. ЖУМАЕВ,
совхоз партия комитетининг секретари.

ДОН — ДАВЛАТГА!

Республикамиз областларида дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 9 октябрга бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — мавсум бошидан буён топширилган дон; учинчи стун — бир кунда (топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

Андижон	104,8	4
Фарғона	92,9	—
Самарқанд	92,2	0,9
Тошкент	90,6	3,5
Сурхондарё	76,9	1,3
Қашқадарё	72,4	0,5
Наманган	65,5	0,2
Сирдарё	59,8	—
ҚҚ АССР	52,6	2,0
Хоразм	47,7	2,4
Жиззах	36,3	—
Бухоро	32,8	—
Республика бўйича:	65,6	1,2

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«ЕЧИЛМАГАН ЖУМБОҚЛАР»

Газетанинг шу йил 16 август сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган танқидий мақола юзасидан Сурхондарё область партия комитетидан қуйидаги жавоб олинди:

— Мақолада энг актуал масала ўз вақтида ёритилган. Унда келтирилган фактлар текшириш ўтказилганда тўлиғича тасдиқланди. Мақолада номлари келтирилган ҳамма ташкилотлар йўл қўйилган камчиликларни бартараф қилиш юзасидан конкрет тадбирларни ишлаб чиқдилар.

Жумладан, шаҳар Совети ижроия комитетига касаба союзларининг область совети билан биргаликда меҳнаткашлар учун дам олиш зоналари барпо этишни янада яхшилаш вазифаси топширилди. «Сурхонирстрой» тресги зиммасига дарё соҳиллари, канал бўйларида меҳнаткашларни соғломлаштириш жойларини кўпайтириш, ишчилар, инженерлар ва ирригаторларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни янада кучайтириш вазифаси юклатилди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

СССР—ГДР: БУЗИЛМАС БИРЛИК

Чет эл матбуоти ГДР партия-давлат делегациясининг Совет Иттифоқига қилган визитига ғоят қизиқиб қарамоқда, иккала мамлакат ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида имзоланган янги шартноманинг аҳамиятини таъкидламоқда. Турли сиёсий маслакдаги газеталар Кремлдаги қабул маросимида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва ГБСП Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Хонеккер сўзлаган нутқларнинг батафсил баёнини босиб чиқариб, уларни шарҳловчи мақолалар эълон қилмоқдалар.

◆ БЕРЛИН. ГДР матбуоти Москвадан олинган хабарларни «Бузилмас қардошларча иттифоқ белгиси остидаги дўстона визит», «Кремлдаги қардошларча учрашув» деган сарлавҳалар остида эълон қилди. «Нойес Дойчланд» газетасининг таъкидлаб ёзишича, «Совет пойтахтидаги самимий кутиб олиш, Германия—Совет дўстлигининг тўлқинлантирувчи намойиши ва Кремлда тўла якдиллик руҳида ўтган музокаралар — шуларнинг ҳаммаси бизнинг Маркс—Энгельс — Ленин таълимотига асосланган бирлигимиз мустаҳкам ва енгилмас эканлигидан далолат бериб турибди». «Москвада ўтказилган бу галги музокаралар СССР билан ГДР ўртасидаги қардошлик муносабатларининг янги бобини очади», — деб таъкидлайди «Дер морген» газетаси.

◆ СОФИЯ. СССР билан ГДР ўртасидаги қардошларча иттифоқ социалистик ҳамдўстликни кўчайтиришга, Европада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга, турли ижтимоий тузумдаги давлатлар ўртасида самарали ҳамкорликни ривожлантиришга қаратилган, — деб таъкидлайди «Работническо дело».

◆ ВАРШАВА. Польшадаги «Трибуна люду» газетаси бундай ёзади: «Ҳозир Европа харитасини ҳеч ким немис социалистик давлатисиз тасаввур қила олмайди. ГДР меҳнаткашлари СССР ва бошқа қардош мамлакатлар билан мустаҳкам ҳамкорликда ривожланган экономикага, илғор фан ва маданиятга эга бўлган, аҳоли учун муносиб турмуш шароитларини таъминлаб бераётган социалистик жамиятни барпо этиб олдилар.

◆ БОНН. «Кельнер штадт-Анцайгер» газетасининг ёзишича, «Л. И. Брежнев билан Э. Хонеккер янги шартномада кейинги йилларда Европада ва бутун дунёда содир бўлган ўзгаришлар ҳисобга олинишини якдиллик билан таъкидладилар».

«Генераль-анцайгер» газетаси шуни таъкидлайдики, Совет Иттифоқи билан ГДР ўртасидаги янги шартнома СССР билан ГДР ўртасидаги икки томонлама муносабатларда ҳам, халқаро сиёсий ҳаётда ҳам муҳим воқеа бўлиб қолади. (ТАСС).

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ГДР БИНОКОРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

БЕРЛИН. ГДР бинокорлари ўз ишчи-деҳқон республикасининг 26 йиллигини шонли меҳнат совғалари билан кутиб олди. Шонли сана арафасида 6 октябрь куни Нойбранденбург округ марказида 15 мингта янги шинам уй қуриш программаси тўла бажарилди ва шу кунларда қурилган уй-жой блокларининг калитлари эгаларига топширилди. Шу куни Лейпцигда нон-булка маҳсулоти комбинатининг янги қурилган учта корхонаси биринчи маҳсулотини берди. Росток бинокорлари автомобиль ремонти заводини қуриб битказдилар, Галлада янги шаҳар амбулаторияси ишга тушди.

ШОПЕН НОМИДАГИ ХАЛҚАРО КОНКУРС

ВАРШАВА. Бу ерда Витольд Ровицкий раҳбарлигидаги миллий филармония оркестри ва хори ижросида поляк музикасининг миллий концерти билан пианино чалувчиларнинг Ф. Шопен номли тўққизинчи халқаро конкурси бошланди.

Конкурснинг 29 мамлакатдан 120 иштирокчиси Варшавада ўз маҳоратини намойиш қилади. Конкурсда Совет Иттифоқидан беш нафар пианист — Татьяна Федкина, Павел Гилилов, Дина Иоффе, Александр Урвалов ва Виктор Васильевлар иштирок этмоқда.

ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ ЮБИЛЕЙИ

ПРАГА. Словакия Фанлар академиясининг физика институти ўзининг 20 йиллигини нишонламоқда. Институт ходимлари шу вақт ичида кўпгина қизиқарли проблемаларни ҳал этдилар. Булар орасида ядро физикаси, акустика, элементар заррачалар ва юксак энергиялар назарияси жуда муҳим ўринни эгаллайди.

Бундан ташқари олимлар халқаро ҳамкорлик доирасида «Луна-16» ва «Луна-20» космик станциялари Ерга келтирган ой жисмларининг намуналарини тадқиқ қилдилар. (ТАСС).

СОВЕТ—АМЕРИКА САВДО-ИҚТИСОДИЙ КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

ВАШИНГТОН, 8 октябрь. (ТАСС). Бу ерда Америка—Совет савдо-иқтисодий кенгаши директорларининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Совет-Америка савдосининг ҳозирги пайтдаги ривожланиши ва унинг истиқболлари, уни ўзаро маблағ билан таъминлаш масалалари, ҳар иккала мамлакат ўртасида иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш имкониятлари муҳокама қилинди. Мажлисда АҚШ молия министри У. Саймон сўзга чиқди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг мажлис иштирокчиларига йўллаган мурожаати ўқиб эшиттирилди. Мурожаатда бундай дейилади:

«Мамлакатларимиз ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларга доир проблемаларни муҳокама қилиш учун тўпланган Америка—Совет савдо-иқтисодий кенгаши мажлиси иштирокчиларини самимий табриклайман. Биз Америка—Совет савдо-иқтисодий кенгаши савдо-иқтисодий муносабатларни яхшилаш, савдо-иқтисодий ҳамкорликни ҳар иккала мамлакат иқтисодий потенциалига мувофиқ даражада ривожлантириш йўлидаги мавжуд тўсиқларни бартараф қилиш соҳасида актив равишда фойдали иш олиб бормоқда, деб ҳисоблаймиз. Бу олижаноб ишдир, лекин тажриба шуни кўрсатиб турибдики енгил иш ҳам эмас. Бу иш катта ва қатъий куч-ғайрат сарфлашни талаб қилади. Биз аминмизки, оқибат пировардида бу иш муваффақият қозонади.

Совет—Америка муносабатлари кейинги йилларда бир мунча яхшиланди. Совет—Америка савдоси ҳажми гарчи аста-секин бўлса ҳам, аммо тинмай ўсмоқда. Бу йил ҳар иккала мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқ 1,7 миллиард доллардан ҳам ошиб кетади. Мана шу савдо-сотиқнинг мамлакатларимиз ўртасида бир неча йиллар давомида муттасил товар айирбошлашни таъминловчи узоқ муддатли характерга эга эканлиги қувончли бир ҳолдир.

Ҳеч шубҳа йўқки, савдо-сотиқнинг бундай характерга эга бўлиши ҳар иккала мамлакат халқлари учун фойдалидир ва бизнингча вазифа савдо-сотиқнинг мана шу формасини кенгайтириш ва мустаҳкамлашдан иборатдир. Бу вазифанинг амалга оширилиши мамлакатларимиз ўртасида савдо муносабатларини янада нормаллаштиришни ва ҳар икки томонга наф келтирадиган савдо-сотиқ учун янада қулайроқ шарт-шароитлар яратилишини талаб қилади.

Биз аминмизки, халқаро кескинликни юмшатишнинг давом эттирилаётганлиги муносабати билан кенгаш қатнашчилари бўлган бизнинг мамлакатларимиз ўртасида савдо-иқтисодий муносабатларни ривожлантириш учун янги имкониятлар яратилмоқда. Буни хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланиб яқинда бўлиб ўтган Умумевропа кенгашининг қарорлари кўрсатиб турибди. Мамлакатларимиз ўртасида савдо муносабатларининг ривожлантирилиши шу кенгашнинг якунловчи актида белгиланган мақсадлар ва принципларга мос бўлиб тушади ва, ҳеч шубҳасиз, СССР билан АҚШ халқларига наф келтиради».

Кенгаш мажлисининг Совет Иттифоқи ва Америка томонидан қатнашчиларини АҚШ президенти Ж. Форд Оқ уйда қабул қилди. Учрашувда СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин қатнашди.

Ж. Форд мажлисда сўзлаган нутқида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев билан шу йил ёзда Владивостокда бўлиб ўтган учрашув чоғида шундан кейин Хельсинкидаги учрашув чоғида катта натижаларга эришилганлигини уқтириб ўтди. Ж. Форд АҚШ ҳукумати ва савдо-сотиқ доиралари Совет Иттифоқи билан савдо-иқтисодий муносабатларни ривожлантиришга катта аҳамият бераётганлигини ва Америка маъмурияти шу муносабатларни нормаллаштириш мақсадида чоралар кўраётганлигини таъкидлаб ўтди. Бу эса ҳар иккала мамлакат манфаатларигагина эмас, балки шунингдек умуман халқаро муносабат манфаатларига ҳам мос бўлиб тушар эди, деди президент.

Оқ уй вакилининг хабар беришича, Ж. Форд ҳар иккала мамлакат ўртасида 1972 йилда тузилган савдо шартномаси ҳали ҳам кучга кирмаганлигидан афсусланганлигини билдирди ва шу битимни амалга ошириш йўлидаги тўсиқлар бартараф этилади, деб ишонч изҳор этди.

Президент учрашувда айтиб ўтганидек АҚШ ҳукумати шу тўсиқларни бартараф қилиш учун конгрессда куч-ғайрат сарфлайди.

Ж. Форд Америка—Совет савдо-иқтисодий кенгашининг АҚШ билан СССР ўртасидаги муносабатларни яхшилаш ва савдо-сотиқни ривожлантириш соҳасидаги фаолиятидан мамнун эканлигини билдирди.

Вашингтондаги мажлис ишида СССР ташқи савдо министрининг ўринбосари В. С. Алхимов бошчилигидаги совет делегацияси қатнашди. Америка томонидан бир қанча банклар ва саноат корпорацияларининг раҳбарлари иштирок этдилар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **СОФИЯ.** Варнада терапияга бағишланган 13-халқаро конгресс очилди. Конгрессга Европа ва бошқа қитъаларнинг 20 мамлакатидан келган кўзга кўринган олимлар тўпланишди. Улар юрак-томир касалликларини даволаш проблемаларини муҳокама қиладилар.

◆ **ЛОНДОН.** Англиянинг шарқий соҳилидаги Халл портида Испанияга жўнатилиши лозим бўлган минг тоннадан ортиқроқ юк тўпланиб қолди. Бу порт докерлари Испанияга жўнайдиган кемаларга юк ортишдан бош тортмоқдалар. Испаниялик беш антифашист қатл этилганлигига қарши норозилик белгиси сифатида улар бундан бир ҳафта илгари бойкот эълон қилган эдилар.

◆ **БИСАУ.** Бу ерда Гвинея-Бисау Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганлигининг икки йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилишда Гвинея ва Яшил бурун ороллари мустақиллиги Африка (ПАИГК) партиясининг раҳбарлари, ҳукумат аъзолари, кўзга кўринган жамоат вакиллари иштирок этдилар. (ТАСС).

экономиканинг энг муҳим белгиларидандир. Бундай типдаги такрор ишлаб чиқариш учун ишлаб чиқаришда жонли меҳнатга нисбатан жонсиз меҳнатнинг ҳиссаси ошиб бориши характерли хусусиятлардандир. 1970 йилда жами ишлаб чиқаришда жонсиз меҳнатнинг ҳиссаси 84 процентни ташкил қилган. Бу эса иқтисодий тежашнинг асосий манбаи бўлиб ишлаб чиқариш воситаларининг тежалишидан иборатдир. в) Хўжалик юритишнинг интенсив методлари жорий қилинмоқда. Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш, материаллар ва асосий фондлардан тўғри ва тежамли фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, моддий ва меҳнат ресурсларини комплекс тежаш, илмий техника тараққиёти ютуқларини ишлаб чиқаришда қўлланишни яхшилаш ва бошқалар. КПСС сентябрь Пленумининг (1965 й.) мамлакатда иқтисодий ислоҳот ўтказиш ҳақидаги тарихий қарори айнан халқ хўжалиги устидан иқтисодий раҳбарликни яхшилаш ва ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга қаратилгандир; г) Меҳнатга яроқли бўлган аҳолини ишлаб чиқаришга жалб қилиш, юқори даражада таъмин қилинган. Ривожланган социалистик жамиятда илмий-техника тараққиёти, меҳнат унумдорлигини ошириш натижасида халқ хўжалигига нисбатан ортиқча меҳнат ресурслари пайдо бўлиши мумкин, лекин улар саноатда ишсизлар армиясини ташкил қила олмайди, социализмнинг афзаллиги туфайли улардан планли равишда фойдаланиш имкони бор. Ортиқча меҳнат ресурсларидан: а) ишлаб чиқаришни кенгайтириш; б) аҳолига хизмат қилувчи тармоқларни ривожлантириш; в) иш кунини ва ҳафтасини қисқартиришда фойдаланилади.

Ривожланган социализм ишлаб чиқарувчи кучларнинг юқори даражада ривожланиши ва юқори иқтисодий қудратга эришиш билангина характерланмасдан, мамлакатнинг ижтимоий муносабатларида ва бу ижтимоий муносабатларнинг энг белгиловчиси бўлган ишлаб чиқариш муносабатларида ҳам катта ўзгаришлар билан характерланади. Гарчи 30-йилларнинг иккинчи ярмидаги социалистик экономика билан ривожланган социалистик экономика бир типдаги социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари ва иқтисодий қонунларга асосланган бўлса ҳам, ривожланган социализмда ишлаб чиқариш муносабатлари юқори камолотга эришади, ўзининг етуклиги билан ажралиб туради. Ишлаб чиқариш муносабатларининг етуклиги, унинг такомиллашганлиги социализм иқтисодий қонунлари моҳиятининг ўсгани ва коммунистик қурилишида уларнинг ролини ошганлигида кўринади.

Айниқса, партиянинг XXIV съездида меҳнаткашлар оммасининг моддий фаровонлигини жиддий ошириш борасида иқтисодий сиёсатни олга суриш муносабати билан, ижтимоий ишлаб чиқаришни асосий регулятори бўлмиш иқтисодий қонуннинг моҳияти ва роли ошди.

Социализмнинг асосий иқтисодий қонуни ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини планлаштиришнинг назарий асосларини, экономикада халқ хўжалик нисбатларини, айниқса ишлаб чиқаришнинг биринчи бўлинмаси билан иккинчи бўлинмаси ўртасида, хўжалик тармоқлари ўртасида тўғри нисбатларнинг белгиловчи асосий омил бўлиб келмоқда.

Ривожланган социализм шароитида қишлоқ хўжалигини индустрлаштириш ва интенсивлаштириш асосида социалистик мулкнинг икки формаси бир-бирига интенсив равишда яқинлашмоқда. Бу борада қишлоқ хўжалигида ривожланаётган иқтисодий интеграция характерли процесс бўлиб қолмоқда. Колхозлараро ва колхоз-давлат ўртасидаги бирлашмалар, янги ўзлаштирилаётган ерларда хўжаликнинг совхозлар усулида ташкил қилиниши ва умуман қишлоқ хўжалик экономикасида совхозлар ролининг ошиб бориши, аграр-саноат комплексларининг ва бирлашмаларининг ташкил қилиниши кооператив-колхоз мулкининг тобора умумхалқ мулкига айланиб боришидан дарак беради. Ривожланган социализм умуман социалистик мулкнинг ривожланиши ва такомилланиши билан характерланади, буни социалистик корхоналарни юқори даражада ихтисосланиши ва концентрацияланиши (йирикланиши)да кўриш мумкин. 1970 йилда саноат тармоқлар турлари 1939 йилга нисбатан 225 дан 355 га етган. Шу йилларда ҳар бири 10 миллион сўмдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг ҳиссаси 74,6 процентни ташкил қилган, ишлаб чиқариш фондининг 72,9 проценти, истеъмол қилинадиган электр энергиянинг 85,3 проценти шу йириклашган корхоналар ҳисобига тўғри келади.

Ривожланган социализм жамиятида шаҳар билан қишлоқ ўртасида тафовут тугаб бормоқда. Қишлоқ хўжалигининг индустриал асосда ривожланиши деҳқончилик меҳнатини машина усулига ўтказиш, комплекс механизациялаш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ва химиялаштириш деҳқончилик меҳнатини тобора индустриал меҳнатнинг бир турига айлантириб юбормоқда.

Ривожланган социалистик жамиятнинг синфий таркибида ҳам катта ўзгариш юз берди. Социализмнинг ғалабаси билан эксплуататор синфлар тугатилиб, жамият ишчилар ва деҳқонлар синфларидан иборат бўлиб қолди. Ишчилар синфининг ижтимоий мавқеи, унинг коммунистик қурилишдаги етакчилик ва раҳбарлик роли беқиёс ошди. У социалистик жамиятнинг революцион социал кучидан иборат бўлиб қолди. Ишчилар синфи асосий ишлаб чиқарувчи кучлар сифатида ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи соҳаларида ишламоқда ва ижтимоий маҳсулотнинг асосий қисмини ишлаб чиқаради, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ва шунинг қаторида қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда, уни техника жиҳатдан қуроллантиришда ҳал қилувчи таъсир қилади. Ишчилар синфининг профессионал таркибида ҳам катта ўзгаришлар юз берди. Илмий-техника тараққиёти таъсирида индустриал меҳнатнинг характери ўзгариб бормоқда, ишчилар синфининг маданий-техника ва профессионал даражаси ошиб бормоқда, янги ҳунар ва касб эгаларининг сони ошиб бормоқда. Масалан, 1925 йилдан 1969 йилга қадар станок ва автоматларда ишловчи ишчиларнинг сони 12 мингдан 327 мингга, металчиларнинг сони 22 мингга етиб, машинистларнинг сони 36 маротаба, металл билан ишловчи ишчиларнинг сони эса 33 маротаба ошган. Ишчилар синфининг малакаси ва маданий даражаси ошиб, уларнинг меҳнати тобора инженер-техник ходимлар меҳнати даражасига етиб бормоқда. 1959 йилда ҳар бир минг ишчига тўғри келадиган ўрта ва олий маълумотли мутахассисларнинг сони 336 кишидан иборат бўлса, 1970 йилда улар 550 кишига етди.

Колхозчи-деҳқонларнинг ижтимоий мавқеида жиддий ўзгаришлар юз берди. Ишчи синфи билан колхозчи деҳқонлар ўртасидаги тафовут тугаб бормоқда. Деҳқончилик меҳнатининг индустриал меҳнатга айланиб бориши, механизаторлар, инженер-техник касб ходимларининг тобора кўпайиб бориши, колхозчи-деҳқонлар илмий-техника савиясининг ўсиб бориши, ишчилар синфи билан деҳқонлар ўртасидаги тафовут тугатилишининг яққол тимсоли бўла олади.

Социалистик жамиятда социал табақа ҳисобланган халқ зиёлиларининг ҳам коммунистик қурилишдаги роли ошиб бормоқда. Бу социал жараён социалистик жамиятда ақлий меҳнат ролининг ошиб бориши, илмий-техника тараққиёти фаннинг бевосита ишлаб чиқарувчи кучига айланиши билан боғлиқ. 1970 йилда ақлий меҳнат ходимларининг сони 1926 йилга нисбатан 3 миллиондан 30 миллионга ошган. Бу меҳнаткаш омманинг 26 процентини ташкил қилади. Ривожланган социализмда ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги тафовут тугаб бормоқда. Миллионлаб индустриал меҳнат касб эгалари, айниқса автоматик саноат корхоналарида ишловчи миллионлаб ишчилар ўзларининг илмий техника даражаси жиҳатдан ақлий меҳнат ходимлари даражасига етиб бормоқда.

Ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги фарқнинг тугаб бориши зиёлиларнинг социал табақа сифатида тугатилиши деган маънони билдирмайди.

Социализм фазасида меҳнат ўзининг профессионал касб-ҳунар хусусиятини йўқотмагунча зиёлилар социал табақа сифатида сақланиб қолади, ақлий меҳнатнинг функционал хусусияти эса ҳамма вақт ўз аҳамиятини йўқотмайди. Ҳар икки меҳнат ўртасидаги социал тафовут тугайди, яъни ақлий меҳнат келажакда меҳнаткашларнинг ҳамма табақасига мансуб бўлиб қолади.

Ривожланган социалистик жамиятнинг асосий белгилари юқорида таърифланган хусусиятлар билан чекланиб қолмайди. Яна ижтимоий муносабатларнинг такомилланиши, жамиятимиз демократия асосларининг ривожланиши, социалистик миллатларнинг бир-бири билан яқинлашуви ва бошқа кўп қиррали иқтисодий социал хусусиятлар билан таърифланади, лекин бу жараёнларнинг ҳаммасини бир мақолада баҳслашиш мумкин бўлмаса керак.

Мамлакатимизда ривожланган социалистик жамиятнинг вужудга келиши халқимиз эришган тарихий ғалабадир. Партиямизнинг XXV съезди шарафига бағишланган умумхалқ социалистик мусобақаси жамиятимизнинг ривожланишида қўйилган яна бир катта қадам бўлиб хизмат қилади.

О. АМИНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, иқтисод фанлари доктори.

Советлар мамлакатида

ЛОЙИҲАДАГИ ҚУВВАТГА ЭРИШИЛДИ

КОМСОМОЛЬСК-АМУР — ХАБАРОВСК ўлкаси. Қурилаётган Байкал—Амур магистралининг Комсомольск — Сортировочная деб аталган охирги станцияси лойиҳадаги тўла қувватига эришди. Бунинг учун у ишга туширилганидан буён атиги 7 кун талаб қилинди.

Янги станция мураккаб инженерлик иншоотлари комплексидан иборат. Составларни оғирлиги ва узунлигига қараб тузиш бош диспетчерлик пультидан олиб борилади. Автоблокировка ва стрелкаларни ўтказишни марказлаштирган тарзда бошқариш жорий этилди. Бу станциянинг диспетчерлик хизмати океанга — Советская гаванга ва Ванино портига борадиган поездларни аниқ — пухта тузишни таъминламоқда.

ТАБИАТ БАЙРАМИ

ВОЛОГДА. Вологда областида табиат куни ўтказилди. Назоратчилар эрталабдан бошлаб йўлга чиқдилар. Улар корхоналарнинг тозалаш иншоотларини кўздан кечирдилар, ўрмонларда ва ҳовуз — кўлларда флора ва фаунани муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонун қандай бажарилаётганлиги текширилди.

Кузги дарахт кўчатлари ўтказишда 150 минг киши иштирок этди. Табиат байрамига тайёргарлик чоғида шаҳар ва қишлоқларда гулчиларнинг конкурси ўтказилди. «Инсон ва табиат» мавзуида янги фотокўргазмалар ташкил қилинди.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

МИНСК. Белоруссия полиззорларида ҳосилни йиғиштириб олиш қизғин давом этмоқда. Минск, Гомель ва бошқа шаҳарлар яқинида жойлашган хўжаликлар оқ бошли карамни йиғиштириб олишга киришдилар. Белоруссия селекцияси навлари етиштирилди. Бу нав карам аҳолини ана шу маҳсулот билан бутун йил бўйи таъминлаш имконини беради.

Республикада шаҳар чеккалари зонасида жойлашган қарийб икки юз совхоз сабзавот етиштириш билан шуғулланмоқда. Бу ерда сунъий совутиш ва актив вентиляцияли омборлар қурилмоқда.

ШИФОЛИ ЎТЛАР

ФРУНЗЕ. Бутуниттифоқ «Лекраспром» бирлашмаси Қирғизистон идорасининг ходимлари аптека тармоқларига ва ихтисослаштирилган заводларга бир мингинчи тонна шифоли ўтларни жўнатдилар. Республикада шифоли ўсимликлар тайёрлаш мавсуми тугади.

Қирғизистон эфедра тайёрлаш соҳасида мамлакатда етакчи ўринларнинг бирини эгаллайди. Бу ерда эфедранинг беш нави ўсади. Тоғ эфедраси энг қимматлиси ҳисобланади. Тоғ эфедраси шарқнинг қадимий халқ медицинасида ҳам машҳур бўлиб, юрак, ошқозон, ўпка касалликларини даволашда қўлланилган эди. Бу йил ана шу шифобахш ўсимлик сал кам 1200 тонна тўпланди. Кўпгина бошқа доривор ўтлар ҳам тайёрланди. (ТАСС).

ЖАНГОВАР ФАРЗАНДЛАРИМИЗ ҲАЁТИДАН

ИЛҒОР СОЛДАТ

Шарифжон Умаров номини қисмимиз солдатлари ҳурмат билан тилга оладилар. У хизматининг дастлабки кунлариданоқ ҳарбий билим ва жанговар техникани кунт билан эгаллашга интилди. Натижада моҳир наводкачи бўлиб етишди. Ўзининг тиришқоқлиги, интизомлилиги туфайли офицер ва командирларнинг ҳам эътиборини қозонди.

Шарифжоннинг жанговар ва сиёсий тайёргарликда эришаётган юксак кўрсаткичлари муносиб тақдирланмоқда. Унинг кўксини «Совет Армияси аълочиси» значоги ва бошқа нишонлар безаб турибди.

Илғор солдат Ш. Умаровга хизматда янги муваффақиятлар тилаймиз.

Ф. АЛИЕВ.

ОТА ИЗИДАН

Ошпазлик касби Турғунбойга ота мерос, У ота изидан бориб шу касбни эгаллаган, шу касбга меҳр қўйган эди. Ҳозир Турғунбой ҳарбий хизматда. У лаззатли таомлар тайёрлаб, сафдошлари олқишига сазовор бўляпти.

Моҳир пазанда ўзига муносиб ўринбосарлар ҳам тайёрлаётир. Ғулом Жабборов, Ширинбой Турғуновларга ошпазлик сирларини ўргатяпти.

Яқинда Турғунбой Йўлдошевга уйига бориб келиш учун отпуска берилди. Устоз ўрнини шогирдлар эгаллашди. Улар ўз устозлари каби хўрандаларни мамнун этишяпти.

Қ. ҚАЮМОВ.

ЗАФАР ЁР БЎЛСИН

Биз жонажон ўлкамиз Ўзбекистондан узоқда ҳарбий хизмат қилаётган бўлсак ҳам, республикамиз ҳаётидаги янгиликлардан газета, журнал ва радио орқали хабардор бўлиб турибмиз. Айниқса, улкан «оқ олтин» хирмони бунёд этиш учун тер тўкаётган пахтакорларимизнинг ғайрат-шижоати бизни беҳад қувонтирмоқда. «Оқ олтин» денгизида сузаётган «зангори кема»лар кўз ўнгимизда намоён бўлмоқда.

Деҳқонларимиз бу йилги ваъдаларининг ҳам устидан чиқишларига ишончимиз комил. Азиз пахтакорлар, сизларга меҳнатда зафар ёр бўлсин.

У. ҲАКИМОВ,
С. ЖАББОРОВ.

Москва цирк усталари Тошкентда томошалар кўрсатмоқдалар. Меҳмонларимиз программаси ранг-баранг. Цирк артистлари ижросидаги турли номерларни томошабинлар қизғин олқишлашмоқда. Суратларда: қизиқчилар Э. Белляур (чапда) ва Ю. Корашкевичлар.

С. Маҳкамов фотолари.

ҚОЛГАН ИШГА ҚОР ЁҒАР...

Халқимизда шундай бир гап бор: «Бор товоғим, кел товоғим, борсанг-у келмасанг ўртаерда син товоғим». Бу кейинги вақтда сихни ҳам, кабобни ҳам куйдирмай иш кўрадиганларнинг мақоли бўлиб қолди. Ишонмаяпсизми?

Воқеани эшитинг:

— Алло, Андижонми?

— Ҳа, Андижондаги 24-қурилиш трести.

— Бу, министрликдан, Тошкентдан. Ўртоқ Маҳкамовни телефонга чақиринг...

Хиёл вақт ўтмай телефон трубкасида трест бошқарувчиси М. Маҳкамовнинг овози эшитилди:

— Ҳа, ҳимм, газетада танқид қилишибдими-а? Об-бо...

Маҳкамовнинг томоғига йўтал келди. Телефон трубкасини у қулоғидан бу қулоғига олиб, гапида давом этди:

— Энди, ўзларингдан қолар гап йўқ. Бир амаллаб...

Трубкадан узуқ-юлуқ гаплар эшитилди. Гап Андижон қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникумининг туя гўшти еган биноси қурилиши ҳақида борарди. Кўп ўтмай Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигидан редакцияга жавоб келди. Унда, жумладан, шундай дейилади:

...«Андижон область қишлоқларида олиб борилаётган қурилиш ишлари кўлами йил сайин кенгайиб бормоқда. Шунга қарамасдан, қурилиш-монтаж ишлари кечиктириб юборилаётган объектлар анчагина. Андижон қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникуми ва бошқа ўқув юртлари бинолари худди шундай объектлардан. Министрлик коллегиясида йўл қўйилган камчиликларнинг сабаблари атрофлича ўрганилди. 24-қурилиш тресги раҳбарлари зиммасига буюртмачи ташкилотлар билан ҳамкорликда техникум биносини қисқа муддатда фойдаланишга топшириш вазифаси юкланди»...

АЖАБ САВДОЛАР

Министрликнинг жавоби газетамизнинг шу йил 26 июль сонида эълон қилингач, яна бир антиқа воқеа юз берди.

Мана, эшитинг: юқоридаги сим қоқиш орқали бўлган суҳбатда 24-қурилиш трестининг бошлиғи М. Маҳкамов техникум биноси қурилишини тезлаштириш ва уни 1975 йилнинг 1 сентябригача битказишни ваъда қилганди. Аммо, трест бошлиғи министрлик билан телефонда гаплашиб бўлгач, ақалли қурилиш олиб борилаётган жойга бормади, иш чи кучлари, қурилиш материаллари қандай ҳолда эканлигидан хабар олмади. Буни қуйидаги фактлар тасдиқлаб турибди:

«Ҳурматли, редакция! Биз министрликнинг жавобини газетадан ўқиб, ҳайратда қолдик. Ҳақиқий аҳвол жавобда айтилганидек бўлса, бу масалага қайтиб ўтирмасдик. Сўз бошқа-ю, иш бошқа экан. Андижон қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникуми биноси қурилишини тезлаштириш юзасидан ҳеч қандай тадбир белгиланганн йўқ. Ишлар ҳамон ўлда-жўлда ётибди. Мақола чиққандан сўнг қурилишга министрликдан ҳам, 24-трестдан ҳам ҳеч ким келмади. Аҳволни кўрмасдан, камчиликларнинг сабаблари қандай ўрганилди, экан?..».

Бу хатни редакцияга техникум биноси қурилишининг техника назоратчиси Қодиржон Раимбоев йўллаган.

Редакция топшириғи билан техникум биноси қурилишида бўлганимизда, аҳвол ночорлигига ишонч ҳосил қилдик. Ҳақиқатан ҳам бу масалага юзаки муносабатда бўлинган. Буни шундан ҳам билиш мумкинки, танқидий мақола чиққандан кейин қурилишда ҳеч қандай ўзгариш бўлмаган. Аксинча кўп ишлар тўхтаб қолган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг 1966 йил ноябрь қарорига мувофиқ техникум биноси қурилиши 1969 йилнинг охирида тугалланиши керак эди. Пудратчи ташкилотлар бу топшириқни уддалай олмадилар. Шундан кейин Андижон область партия комитети қурилишни 1972 йилгача тамомлаш вазифасини қўйди.

Бу топшириқ ҳам бажарилмади. Қурилиш муддати 1974 йилнинг тўртинчи кварталигача узайтирилди. Обком қарори тағин қоғозда қолиб кетди. Ҳуллас, ўтган давр ичида қурилиш муддати беш марта ўзгартирилди. Қорлар ёғди, излар босилди...

Қурилиш бошланганидан буён 20 квартирали 2 та уй-жой биноси ва ҳар бири 411 ўринли 2 та ётоқхона қуриб битказилди. Бу бинолар фойдаланишга топширилган бўлса ҳам водопровод ва канализацияси битмаган.

«Ўқув корпусини 1975 йил май ойида битказамиз, бу йил ўқишни янги бинода бошлайсизлар!». Бу қурилиш трестининг бошқарувчиси М. Маҳкамов билан пудратчи ташкилот 2-механизациялашган кўчма колонна бошлиғи Т. Ўлмасовнинг охирги ваъдаси эди. Улар обком бюросида шу гапни қайта-қайта такрорлашганди.

Техникумнинг янги биноси битса, эски бино бошқа ҳунар-техника билим юртига бўшатиб берилиши керак эди. Шунинг учун техникум маъмурияти эски бинони ремонт қилдирмаган эди. Августнинг охирги куни келди, ўқув корпуси битмади. Ўқиш яна эски бинода бошланди. 960 ўқувчига мўлжалланган корпуснинг томи битум (сақич) билан ёпилганди. Бу ишни бажаришда ҳам технология қоидаларига риоя қилинмагани учун қишда чакка ўтиб, полнинг бўёғи кўчиб кетди. 2 минг квадрат метр пол қайта бўёқ қилинди.

Водопровод қурилиши ҳамон чала. Бу иш ҳам сифатсиз қилинган, қувурлар уланган жойдан сув чиқиб кетади. Етти йилдан буён қувурларни сув чиқмайдиган қилиб улайдиган азамат топилмаётир! Водопровод битмагани учун техникум атрофини обод қилиш ишлари ҳам тўхтаб турибди. Ҳуллас, ўқув корпусини битириш учун яна 50 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш зарур.

Қурилишнинг бунчалик чўзилиб кетишига сабаб нима? Қурилиш материаллари ва ишчи кучи етишмайди. Пудратчи ташкилотлар учун ўз вақтида иш фронти очиб берилмаётир. Ҳозир қурилишда 160 киши ўрнига элликка яқин киши ишлаяпти.

Пудратчи ташкилотлардан 6-СПМК (бошлиғи Ли Сун Бок), 68-СПМК (бошлиғи В. Мелешко), 81-СПМК (бошлиғи А. Сайдалиев) коллективлари ишни сифатсиз бажармоқда. Уларнинг касрига бошқа пудратчи ташкилотлар қурилиш ишларини давом эттириш имкониятидан маҳрум бўлмоқдалар.

Қурилиш тресги ва унга қарашли 2-механизациялашган кўчма колонна зиммасига ғоят масъулиятли вазифа юклатилган. Лекин улар ўз бурчларига совуққонлик билан қарамоқдалар. 24-қурилиш тресги бошқарувчиси Маъмур Маҳкамов қурилишга камдан кам келади.

Халқимизда, қолган ишга қор ёғар, деган гап бор. Республика Қишлоқ қурилиши министрлиги 24-трестдаги масъулиятсизлик ва кўзбўямачиликка барҳам бериб, Андижон қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникум биноси қурилишини тезлаштириш чораларини кўришлари лозим.

Т. НАЗИРОВ,
А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ЯХШИЛАРГА РАҲМАТ

МИННАТДОРМАН

Яхшиларнинг чеҳраси қуёшдек равшан бўлади. Уларни кўрганинг сайин, кўргинг, суҳбатлашганинг сайин суҳбатлашгинг келади. Андижон—Москва поездининг проводниклари Муҳаммадшокир Умаров билан Мамажонлар (афсуски фамилияси ёдимдан кўтарилибди) ана шундай суҳбати бир жаҳон йигитлар экан. Воқеа мана бундай бўлди: Москва шаҳрида яшаб ва ишлаб турган ўғил-қизларимни кўриш учун борган эдим. Тошкентга қайтадиган бўлиб, Москвадан Андижонга бораётган поезднинг 7-вагонига чиқдим. Билетимда кўрсатилган купега жойлашдим. Вагон коридори ҳам, купе ҳам ниҳоятда озода. Ҳамма анжомлар жой-жойида. Ҳордиқ чиқариш ўринларидаги юмшоқ пар ёстиқлар, оппоқ чойшаблар кўзни қамаштиради.

Поезд йўлга чиққач, проводник М. Умаров купеларни бирма-бир кўздан кечириб, йўловчилар билан ҳол-аҳвол сўрашди.

— Чой қайнаб турибди, азизлар, чанқаган бўлсанглар марҳамат қилинглар, — деди илтифот кўрсатиб.

Хушбўй чойдан бир-бир хўплаб, Россиянинг кўм-кўк ўрмонзорларини томоша қилиб борамиз. Радио бизни олам янгиликлари билан таништиради. Концерт беради.

Кеч кирди. Йўловчилар бирин-кетин ҳордиқ чиқара бошлашди. Лекин проводник йигитлар мижжа қоқишмади. Улар вагон коридорлари ва ювиниш хоналарини супуриб-сидиришарди.

— Балли, сизларга-е!, —деб қўйдим уларга. — Проводниклик осон иш эмас экан.

— Сизлар хурсанд бўлсанглар шунинг ўзи бизга катта мукофот, — Умаров аста жавоб берди.

Йўл-юрсак ҳам мўл юриб, манзилга етдик. Чарчаш, зерикиш нима эканлигини билмадик. Заҳматкаш проводник ўғилларимиз бизга кеча-кундуз беминнат хизмат кўрсатиб туришди. Шу-шу улар билан танишиб қолдим. Яқинда бир танишимга —. Москвага иккита қовунни ўша проводник йигитлардан жўнатиб юбордим. Улар қовунни элтиб беришибди.

Ўшандан буён кўп кунлар ўтди. Лекин икки олижаноб инсоннинг табассум қилиб турган чеҳраси ҳамон кўз ўнгимда.

Хайрулла АБДУЛЛАЕВ,
Тошкент Маданият институтининг доценти.

ЯНГИ ХИЛ ҲИСОБЛАШ МАШИНАЛАР

Минскдаги Орджоникидзе номли электрон-ҳисоб машиналари заводи буюртмачиларга кўплаб ишлаб чиқарилган дастлабки «ЕС-1022» электрон-ҳисоб машиналарини жўнатди. Бу модель завод конвейерида «ЕС-1020» модели ўрнини олди. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари биргалашиб ишлаб чиққан электрон-ҳисоб машиналари ягона оиласининг тўнғичи ўша «ЕС-1020» бўлганди.

Янги машинани эса Минск электрон-ҳисоб машиналари илмий-тадқиқот институтининг мутахассислари ишлаб чиқдилар. Янада такомиллашган конструкция, энг янги интеграл схемалар ва феррит ўзаклар (машинанинг асосий қисми — процессор шулардан қурилган) уни аввалгисидан 4 баравар серунум қилди. (ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

спорт

ДЕНГИЗЧИЛАР ПЕШҚАДАМ

Сув тўпи бўйича мамлакат чемпионатининг биринчи давра мусобақалари ниҳоясига етди. Тошкентдаги Митрофанов номли сув спорти саройида бир неча кун давом этган қизғин баҳслар ғолиби аниқланди. Учрашувларни муваффақиятли ўтказган ЦСК ВФМ командаси денгизчи-спортчилари жами 21 очко жамғариб биринчиликни эгаллашди. Қолган бешта фахрли ўринни Москва университети, пойтахт динамочилари, Киевнинг «Динамо» командаси, Каспий денгизи ватерполчилари — ККФ, Тбилисининг «Динамо» ҳамда Минскнинг «Буревестник» коллективлари эгаллашди. Бу олти кучли команда 24-29 октябрь кунлари Москвада совриндорлик учун куч синашади. Бошқа коллективлар 7-12 ўрин, яъни олий лигада қолиш учун баҳслашадилар. 30 октябрдан 5 ноябрга қадар давом этадиган мазкур мусобақада ҳозирча саккиз очко тўплаб, саккизинчи ўринни эгаллаб турган Тошкентнинг «Меҳнат» командаси ватерполчилари ҳам баҳслашадилар. Мусобақалар Минск шаҳрида ўтказилади.

СПАРТАКЧИЛАР ҒОЛИБ

Рус ва халқаро шашка бўйича кўнгилли спорт жамиятлари ўртасида ўтказилган Ўзбекистон чемпионатининг ғолиби аниқланди. Команда ҳисобида биринчиликни эгаллаш баҳслари охирги ўйинларда «Спартак», «Пахтакор» ва «Локомотив» коллективлари ўртасида давом этди. Ана шу уч команда ўртасида спартакчилар биринчи бўлиб мавқеларини мустаҳкамлаб олишди. Улар пахтакорчиларни енгиб (4:2), «Локомотив» командаси билан ҳисобни дуранг (3:3) қилишди. Хал қилувчи учрашувда «Зенит» коллективи билан баҳслашган спартакчилар 5:1 ҳисобида муваффақиятга эришиб, биринчиликни эгаллашди. Иккинчи ва учинчи фахрли ўринлар «Пахтакор» ва «Локомотив» командаларига берилди.

Реклама ва эълонлар

ИЛМИЙ-ТЕХНИКА АХБОРОТИ РЕФЕРАТИВ ТУПЛАМЛАРИГА

ЁЗИЛИНГ

«МЕХАНИЗАЦИЯ ХЛОПКОВОДСТВА»

(рус тилида)

БИР ЙИЛДА 12 МАРТА ЧИҚАДИ.

Обуна ҳақи йилига 3 сўм 60 тийин.
Айрим сонининг баҳоси 30 тийин.

Тўпламда илмий-тадқиқот, конструкторлик ташкилотлари ва корхоналарнинг пахтачиликни комплекс механизациялаш бўйича янги техника яратиш соҳасидаги ишлари, техникани ремонт қилиш ва ундан фойдаланиш, пахтакор хўжаликларда ишлаб чиқаришни ташкил қилиш ва унинг иқтисодига доир масалалар, илғор механизаторларнинг иш тажрибалари ёритилади.

«ХЛОПКОВАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ»

(рус тилида)

БИР ЙИЛДА 4 МАРТА ЧИҚАДИ.

Обуна ҳақи йилига 1 сўм 20 тийин.
Айрим сонининг баҳоси 30 тийин.

Тўплам соҳавий илмий-тадқиқот ташкилотлари, конструкторлик бюролари ҳамда заводларнинг пахта ва луб саноатида янги техника ва илғор технология яратиш, ундаги ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш бўйича иш натижаларини, шунингдек ишлаб чиқариш новаторларининг иш тажрибаларини ёритади.

«Ш Ё Л К»

(рус тилида)

БИР ЙИЛДА 4 МАРТА ЧИҚАДИ.

Обуна ҳақи йилига 1 сўм 20 тийин. Айрим сонининг баҳоси 30 тийин.

Тўпламда илмий-тадқиқот ташкилотларининг тутчилик, ипак қурти биологияси, селекцияси ва қурт боқиш, пилла тайёрлаш, уни дастлабки ишлаш ҳамда пилла тортиш соҳасидаги иш натижалари ва ишлаб чиқариш новаторларининг иш тажрибалари ёритилади.

«ЯНГИ ТЕХНИКА»

(ўзбек тилида)

БИР ЙИЛДА 12 МАРТА ЧИҚАДИ.

Обуна ҳақи йилига 3 сўм 60 тийин.
Айрим сонининг баҳоси 30 тийин.

Тўплам илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш-конструкторлик ташкилотларининг иш натижаларини, саноатнинг барча соҳаларида, транспорт, алоқа, қурилиш ва пахтачиликни механизациялашда Ватанимиз ҳамда чет эл фани ва техникаси эришган ютуқларини ва ишлаб чиқариш новаторларининг иш тажрибаларини ёритади.

ИЛМИЙ-ТЕХНИКА АХБОРОТИ ТУПЛАМЛАРИ САНОАТ, ТРАНСПОРТ, ҚУРИЛИШ ВА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИНГ ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРИ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ НОВАТОРЛАРИ, ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ВА ЛОЙИҲАЛАШ-КОНСТРУКТОРЛИК МУАССАСАЛАРИ ХОДИМЛАРИ, ОЛИЙ УҚУВ ЮРТЛАРИ ВА ТЕХНИКУМ СТУДЕНТЛАРИ ҲАМДА УҚИТУВЧИЛАРИ, ШУНИНГДЕК ПАРТИЯ ВА СОВЕТ АКТИВИ ОММАСИГА МУЛЖАЛЛАНГАН.

ТУПЛАМЛАРГА «СОЮЗПЕЧАТЬ»НИНГ БАРЧА БУЛИМЛАРИДА ЁЗИЛИШ МУМКИН.

Газета ва журналларнинг 1976 йилги республика каталогида юқорида кўрсатиб ўтилган илмий-техника ахбороти тўпламлари қуйидаги индекслар билан берилган: «МЕХАНИЗАЦИЯ ХЛОПКОВОДСТВА» — 75214, «ХЛОПКОВАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ» — 75215, «ШЕЛК» — 75216 ва «ЯНГИ ТЕХНИКА» — 75217.

«СОЮЗПЕЧАТЬ»НИНГ 1976 ЙИЛГИ «ИНФОРМАЦИЯ ОРГАНЛАРИ НАШРИ» БУТУНИТТИФОҚ ПРЕЙСКУРАНТИДА: «МЕХАНИЗАЦИЯ ХЛОПКОВОДСТВА» — 800001, «ХЛОПКОВАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ» — 800002, «ШЕЛК» — 800003 ва «ЯНГИ ТЕХНИКА» — 800004 индекси билан берилган.

ЁЗИЛИШНИ РАСМИЙЛАШТИРАЁТГАНДА МАНА ШУ ИНДЕКСЛАРДАН ТЕГИШЛИСИНИ КЎРСАТИНГ.

Ўзбекистон ССР Давлат план комитетининг Илмий-техника информацияси ва техник-иқтисодий тадқиқотлар илмий-текшириш институти, Тошкент, ЧГСП, Олмазор кўчаси, 171-уй.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 17.45 — ТОШКЕНТ. 17.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. 18.20 — Тошкент — Олмаота мусобақаси. 18.50 — «Ахборот». 19.05 — Дугоналаримиз ҳаётидан 19.35 — Халқлар дўстлиги — адабиётлар дўстлиги. 20.35 — «Ахборот». 20.55 — Пахтазор — мардлар майдони. 21.15 — Пахтакорлар, сизлар учун 22.00 — «Вақт». 22.30 — Қора карвон (3-қисм). 23.45 — Ҳужжатли фильм. 24.00 — Хоккей: «Динамо» (Москва) — «Химик». ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.25 — ТОШКЕНТ. 10.30 — Ўқув кўрсатувлари. 12.00 — Менинг дадам капитан (бадиий фильм). 17.45 — МОСКВА. 18.15 — Ҳамма бир киши учун, бир киши ҳамма учун. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Мультфильм. 19.25 — 1975 йил қўшиқлари. 20.15 — Телефильм. 21.20 — Кичик концерт. 21.35 — Акробатика бўйича СССР чемпионати. 22.00 — Инсон ва қонун. 22.30 — Фильм-концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/Х да Кўрмайин босдим тиконни, 11/Х да Ой тутилган тунда.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 10/Х да Тошболта ошиқ, 11/Х да Навоий Астрободда.

ШАПИТО ЦИРКИДА — Москва цирки артистларининг гастроллари. (19.00).

КИНО

Оддий муҳаббат — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «МОСКВА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Сўнгги ўқ, Қопқон. — «ҚОЗОҒИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Флангсиз фронт — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ДАВЛАТ МАШИНА-ТРАКТОР ПАРКЛАРИ ЭКСПЛУАТАЦИЯСИ ВА РЕМОНТИ ТЕХНОЛОГИЯСИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИНИНГ (СредазГОСНИТИ) ЎРТА ОСИЁ ФИЛИАЛИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория группалари мудирлари: механизациялашган отрядларда мелиорация ва ирригация машиналари ва тракторларидан фойдаланиш, техника хизмати кўрсатиш, нефть хўжалиги ва машина-трактор паркини сақлаш, совхоз ва колхозлар устахоналарида машина-трактор парки ремонтини ташкил қилиш методларини ишлаб чиқариш ва тадқиқотлаш;

лабораторияларнинг катта ва кичик илмий ходимлари: ер қазиш, — планировка қилиш, мелиорация ва суғориш техникасига техника хизмати кўрсатиш ва ремонтини ташкил қилиш ва технология.

Конкурсда техника фанлари доктори ёки кандидати илмий даражасига эга бўлганлар ҳамда катта ишлаб чиқариш тажрибасига эга бўлган олий маълумотли юқори малакали мутахассислар қатнашишлари мумкин.

КОНКУРС МУДДАТИ — 2 ноябргача.

Мурожаат учун адрес: 702832, Тошкент область Янгийўл район «Абжалбой» алоқа бўлими.

●

Ф. ЭНГЕЛЬС НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЧЕТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ чет тиллари (инглиз, немис, француз тиллари)ни ўргатадиган

ПУЛЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсларни муваффақиятли тугатганлар кандидатлик минимумлари имтиҳонларини топширишга қўйиладилар.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 НОЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Муқимий кўчаси, 104-уй, 140-хона.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, ТОШКЕНТ, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР

Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.

Р. 02707. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 237.